

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

ČUVAJTE JUGOSLAVIJU!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 din. • Uredništvo i uprava Brankova ulica broj 30/IV • Adresa za pošiljke: Poštanski prefinac 342 • Telefoni uredništva i uprave 30-866 i 26-105 • Račun Poštanske štedionice br. 57-686 • Oglasi po ceniku •

Beograd, 28 februar 1941
God. XII • Broj 9

Potreba nacionalne solidarnosti

I najtvrdokornijim konzervativcima postaje jasno, da svet, a Evropa pogotovo, ne mogu nikako da izidu iz ovog rata onakvi, kakvi su bili. Pri tom, naravno, razrožne ideologije misle svaka da će njena krajnost pobediti, ali se većina trezvenih ljudi nada, da će se čovečanstvo iz ove krvave škole ipak nečemu boljem naučiti... Kazaću nam se, da se nije ni iz prošle naučilo, ali to nije tačno: Iskustva iz prošlog rata dovela su do važnih, političkih, socijalnih i kulturnih tekovina, ali je greška bila u tome, što se mislilo da se sve to može komotno uživati, bez spremnosti da se to i odbrani; i što su se demokratija i slobodarstvo na više mesta izrodili u anarhičnost, mehanički parlamentarizam, poltronstvo i korupciju. Platilo se to, međutim, teškim saznanjima; tako da danas i najfanatičniji pristalice slobode, podvlače potrebu zasluženog autoriteta, nacionalne i društvene solidarnosti, svesnu autodisciplinu i gajenje duha samoodricanja i poštivosti.

Iskustva današnjeg rata izazvaće dakle preokret u mentalitetu naroda i ljudi, koji je već u punom toku, i koji će nametnuti promene, evolutivnim ili revolucionarnim putem. Ma koliko da, n. pr. Engleska naročito drži do naglašavanja, da se bori za očuvanje demokratije, danas je i najkonzervativnijem lordu jasno, da se pod tom demokratijom ne može više podrazumevati samo sistem političkih sloboda, kod čega je veliki kapital ipak sprovodio svoju zasebnu, spoljnu i unutarnju politiku, već da ta demokratija treba da bude svestrana, pa da svaki građanin tačno znade, u kakva preduzeća je čiji novac uložen, i kakav uticaj to može da izvede na izvesne „zagonetke“ međunarodnih odnosa. I što je glavno, zajednička stradanja i odricanja, zajednička odbrana i stanovanje u skloništim, — bogataša kao i siromaha, — imperativno nameću novu NACIONALNU SOLIDARNOST, koja će svima nacija u svetu, a naročito demokratijama, dati sasvim drugačije i pravilnije lice.

Proricati detalje o toj evoluciji, teško je, jer to zavisi o ishodu rata i o iskušenjima, koja se budu morala još prebroditi. Jedno je međutim sigurno, da će te promene ići u socijalnom, ekonomskom i duhovnom pravcu, i da će nacionalna solidarnost dovesti do nivelisanja svemoćnog novca. Tražiće se izmirenje zaoštrenih suprotnosti, u pravcu konstruktivne i mirne, kulturne i ekonomske utakmice, koja neće imati ništa zajedničko sa defetističkim pacifizmom, iz političkih razloga. Jer kad ne bi bilo tako, učinila bi se već u početku budućeg mira pogreška, koja bi vodila u novi rat.

Na sve to trebamo misliti i mi, i već sada se pripremati. Sretni smo, što smo do sada očuvali mir i što su opasnosti, koje su nam pred očima, učinile, da se pojačao duh solidarnosti i smisao konsolidacije u našem narodu. To je međutim stvar, koja se ne sme prepustiti slučaju, već je treba čvrsto uzeti u ruke, da se do maksimuma podigne otporna snaga; da se izbegnu unutarnji nesporazumi, i da se preduprede oni koji čeznu za revolucionarnim putevima. Ali najviše zato, da u buduću mir, — kada će prva mesta uzimati oni, koji budu na to spremni, — uđemo konsolidovani i sposobni za rad, a ne da tek onda moramo da se prilagođavamo prilikama, pa da u tome izgubimo najdragocenije vreme.

NIŠTA, KAO DUH SOLIDARNOSTI, NE MOŽE DA NAM POSLUŽI U IZGRADIVANJU OTPORNE SNAGE; a inicijativa za to treba da potekne od nacionalnih organizacija, od inteligencije i od imućnijih slojeva. Širokim narodnim slojevima ne treba propovedati solidarnost, jer su oni na nju uvek spremni; pa u toj težnji i leži suština čitave njihove borbe za demokratiju. U ODRICANJIMA I ŽRTVAMA, U MEĐUSOBNOJ POMOĆI I SPASAVANJU SVAKOG, I NAJSIROMAŠNIJEG ČLANA NACIONALNE PORODICE, SOLIDARNOST TREBA DA SE POKAŽE SA STRANE IMUĆNIJIH SLOJEVA: I TO NE SAMO ZBOG TRENUTAČNE NUŽDE, VEĆ ZBOG TRAJNOG NAPRETKA I BUDUĆNOSTI. Ne isključujemo, da se sa strane demagoga uveličavaju stvari; ali su prošlih dana listovi, koji su sve drugo nego li levičarski, uprli prstom na pojave

Народ има право!

Оружје у служби правде и слободе

„Бој не бије свијетло оружје
Већ бој бије срце у јунака“.
(НАРОДНА МУДРОСТ)

Доживљено искуство је најбоља наука. Али у исто време и најскупља. Најскупља по томе што се преживљена искуства, по правилу, лако недоживљују. Свако искуство је скопчано с напорима и са борбом, често са тешким искушењима па и самим губитком живота. То вреди и за појединце и за народе. Из тешко стечених искустава, која су преживели, народи стварају своје максиме, законе, своје мудрости, које остављају као руководна начела оним који долазе. А руководи су при томе не само да за себе саме што преживљују, створе корисне закључке, већ да уштеде жртве и лишења онима који после долазе. За скоро све животне манифестације створио је наш народ своје на искуству засноване закључке, своје мудре изреке. Таква је мудрост народна и ова:

„Бој не бије свијетло оружје,
Већ бој бије срце у јунака“.

Разуме се, није народ утврдио да оружје не треба, да се без оружја може водити бој. Наш народ те још како зна да цени светило оружје. Цењење оружја иде, у појединим крајевима наше земље, чак до неке врсте обожавања. Оружје је у тим крајевима понос и дика, најлепши

мушки украс онога ко га носи. Местима то поштовање иде тако далеко да је оружје постало и најсвечанијом заклетвом.

„Кунем ти се вјером Обилића,
И оружјем јединим уздањем“.
Није само стих из Горског вијенца, већ заиста најсвечанија заклетва црногорског ратника кроз векове. „Вјера Обилића“ иде пре светлог оружја. То није проста случајност или каприс песника да стихови буду поређани онако како их ту читамо. Тај ред има свој дубоки смисао. И тај смисао „Вјера Обилића“ поклапа се са смислом народне мудрости: „Бој не бије свијетло оружје, већ бој бије срце у јунака“. Народ је искуством утврдио и вредност оружја и вредност срца. Оружје без срца је леш без душе. И најскупоценије, и најбоље оружје у рукама слабића и кукавица је без вредности. Тек у рукама храбра човека оружје добија свој пун и прави значај. И наша и других народа прошлост обилује примерима, да оружје без срца јуначкога има значај само таштог кићперства. И садашњи велики светски пожар нам је тако болно потврдио ту мудрост нашег народа. Јер је та мудрост плод поновљеног искуства. Стварала су је поколења векови својим често горким искуствима.

Али наш мото има један шири, општији значај. Цитирана народна мудрост није везана само

за оружје, као оруђе борбе. Она има дубљи смисао, који извире из вере нашег народа у духовну премож над материјалном моћи. Вера у стваралачку моћ духа, вера у духовну предоминанцију над материјом, то је основица наше југословенске народне философије, засноване на вековном искуству и широкој, општесловенској душевности.

Та вера није поколебана ни у најтрагичнијим тренутцима наше историјске прошлости.

Та вера је победила и код Кнеза Мученика кад се одлучивала судбина српског царства на Косову. Кнез се „приволео царству небеском“ по унутрашњој сили народног духа. Али се приволео не да кукавички положи оружје већ да у јуначком боју положи живот свој за велике идеале будућности. Умирући, косовски јунаци су побеђивали материју, да торжествује дух, да победи срце.

Није то капитулација пред материјалном силом нападача; није то покораване пред светлим оружјем туђиновим, већ уздизање изнад те силе, презирање и победа смрти, ниподаштавање царства земаљског пред царством небеским; обесцењивање моменталног материјалног успеха, и јуначка победа над трошном материјом кроз жртвовање себе самога, свога тела — материје за победу бесмртног духа. То је смисао приволавања царству небеском. Једино тако схваћена косовска епопеја и етика косовске трагедије постају разумљиве и схватљиве. Из таквог схватања поникла је народна мудрост као што је:

„Бој не бије свијетло оружје,
Већ бој бије срце у јунака“.

Не хладна, бездушна материја, већ срце, живот, дух је битно, основно у етици нашег народа. Тако схватање смисла и значаја нашег духовног ја, уздизало је нашег човека у ненадмашне, непобедиве висине. Једино тако узвишен духом могао је наш народ преживити страшно патње које су му, у таквом изобиљу, приредили негови великаши и лудој борби и прегањању, руковођени заслепљеном себичношћу и неувиђавношћу. Једино том духовном узвишеношћу јуначкога срца у грудима може да се објасни она упорност и сватачка самопожртвованост нашег народа који је, лишен свих материјалних угодности и културних могућности, знао да кроз векове води једну гигантску борбу на живот и смрт и да очува сву јасноћу и чистоћу националне свести, сву лепоту своје племените душе, сву неокрњеност свога високог човечанског морала, сав велики занос за узвишеним идеалом слободе и правде. У тој великој племенитој борби, у тој вековној

skandalozne rasipnosti i luksuza, koje bi i u normalnim vremenima predstavljale sablazan, a danas su zločinačko izazivanje. Tako je n. pr. splitski „Narodni list“ zabeležio vest o krznenim kaputima, vrednim na stotine hiljada dinara, koji se prodaju u našim varošima; a „Seljačko kolo“ je objavilo članak g. Adama Pribečevića o rasipničkim gozbama i razvratničkim zabavama, koje se, ni u današnjim teškim vremenima, izvesni ljudi ne ustručavaju prirediti. „Nova Evropa“ je, u januaru, objavila članak Dr. Iva Kolbe, „U odbranu mira i našeg poretka“, u kome se vrlo tačno kaže:

„Nijesu ovo vremena za laka i brza bogaćenja, za uhljebljivanje nevaljalstva, za nagrađivanje i favorizovanje partizana, za besplatna putovanja i besplatnu zabavu. Nisu ovo vremena za masne honorare, raskošna odjevanja i bogate trpeze. Sve to unosi nemir i bojazan; pa treba više čednosti, mnogo ograničenja, velika poštovanja i neograničene ljubavi!“

Moguće je da ima pojedinaca, koji još ni danas nisu svesni vremena koje proživljujemo; ali u tom slučaju je potrebno, da ih na to upozori celina. Da ih pozove na red javno mišljenje, da protiv njih istupe nacionalne organizacije, i da ih, NA POSTIVANJE NACIONALNE SOLIDARNOSTI I MORALA, POZOVE DRŽAVA! Vlasti treba da onemoguće svako besavesno iskorištavanje današnjih životnih teškoća, svako trgovanje narodnom nevoljom, svaku lakomislenost koja izaziva, i svaki nepotreban luksuz. A nacionalne i humane organizacije, kao jedan od glavnih zadataka, treba danas da uzmu suzbijanje sličnih pojava. SOKOLSTVO, KAO ORGANIZACIJA UZORNE SOLIDARNOSTI I BRATSTVA, TREBA I U TOME DA PREDNJAČI, ne samo u društvenom, već i u privatnom životu svojih članova; i u budnoj kontroli nad svačijim postupcima!

ватри sagorevalo je pokoleenje za pokoleenjem, pobeivao je duh trošnu materiju, pobeivao je junacko srce u grudima tužinsko hladno „svijetlo oružje“. U toj gigantskoj, po svojim etičkim osnovama, borbi, kojoj se nisu divili moćnici, beskorisnost, skromnost, nepoznatost je krcila put pobjedi velikoj misli nacionalne čovečanske slobode i sigurnosti. Na tim osnovama zasnovana je sokolska ideologija, sokolski vaspitni pokret. U veri da jedino pokreti zasnovani na liniji koju je instinkt i iskustvo narodno postavilo sokolstvo traži i nalazi izvor svoje snage zalogu svoga uspeha, a po tome i širinu svojih ciljeva. Narodna mudrost je plod vekovnog iskustva, naslaga potvrđenih istina očeljenih u vatru vечно делатне народне мисли и бесмртног народног духа. По томе искуству, само у слободи се може развити истински човек, чији живот је испуњен стремљењима колективне, заједничке среће и напретка целе нације. По томе искуству, само радње и покрети у којима материјално, материја, стоји у служби духовног, духа, могу успети и победити.

Борба без оружја се не може замислити, али борба се успешно може завршити само онда ако је оружје стављено у службу виших духовних стремљења, у службу високих човечанских идеала. Служба духу крчи пут к светлим видцима будућности; служба материји води узајамном уништавању, насиљу, тлачењу к сумраку живота. Наши путеви неће у сумрак, ми нећемо да се враћамо у тешку прошлост. Наши путеви воде увек напред.

Ми нећемо да служимо оружју, али ћемо се по нужности послужити оружјем за победу наших великих националних и човечанских идеала. То значи:

„Бој не бије свијетло оружје,

Већ бој бије срце у јунака“.

ДР. Н. ШКЕРОВИЋ

UHAŠENI TERORISTI U HRVATSKOJ

Zagrebačka policija je izuala saopštenje, da je u vezi sa izvršenim atentatima u Zagrebu, uspela otkriti i drugu terorističku grupu, od 18 lica, u Karlovcu, i da su sva ta lica uapšena.

Iz načelnništva Saveza SKJ

RADNI ZBOR ŽUPSKIH NAČELNIKA I NAČELNICA

Dana 15 i 16 marta, održaće se Radni zbor župskih načelnika i načelnica u Beogradu, u prostorijama Saveza SKJ, Brankova ulica 30. Na dnevnom redu zborovanja nalazi se izveštaj o radu, te referati o oživljenju rada u vežbaonicama, o vaspitanju prednjaštva, o opsegu odbrambenog vaspitanja, o pravcu tehničkog rada; kao i referati župskih načelnika. Dalje će biti govora o sletu, o programu rada, i budžetu i na koncu će se i doneti zaključci. U subotu u večer biće priredena zajednička večera.

TAKMIČARSKI RED ZA SLETSKE UTAKMICE ZA ČLANICE I ŽENSKI NARAŠTAJ

Iz štampe je izašao »Takmičarski red za sletske utakmice Saveza SKJ, 1941 godine, za članice i ženski naraštaj«.

Cena knjizi je 10 dinara. Poručuje se kod Robnog odeljenja Saveza SKJ Beograd — Brankova 30/III. Knjiga se šalje samo onda, ako se pošalje novac unapred.

Upozoravamo, da za utakmice SSKJ važe samo propisi ovog takmičarskog reda. Sve ranije izdate objave i propisi ne vrede više.

TEČAJ ŽUPSKIH PREDNJAKA

Na sednici Načelnništva Saveza SKJ rešeno je, da se 28, 29 i 30

marta održi u Beogradu tečaj za župske putujuće prednjake. Na tome tečaju preći će se sa župskim prednjacima proste sletske vežbe i celokupno takmičarsko gradivo za sve kategorije.

Načelnštva župa neka odmah jave, odgovara li im pomenuti datum za održavanje tečaja. One župe, koje nemaju putujućih prednjaka, poslaće obavezno jednog člana načelnštva, ili člana Stručnog odbora. Oni koji dolaze na tečaj, moraju poznavati potpuno sletske proste vežbe i takmičarsko gradivo.

NAŠI U AMERICI

Jugoslovenski atamie za štampu u Vašingtonu, Bogdan Radića, posetio je hrvatske i srpske kolonije u USA, u pratnji g. Ivana Butkovića, predsednika Hrv. zajednice i B. Pekića, predsednika Srps. narodnog saveza. Svađe je bio točno pozdravljen, a u Pitteburgu je održao predavanje o prilikama u domovini. Dalja predavanja su u planu, a u Pitteburgu govornike g. Radića pred svima iseljenicima Jugoslovenima, u Jugoslovenskom univerzitetskom klubu.

Crnogorski prosvetni klub u Tetritu priredio je veliku proslavu, na kojoj su učestvovali brojni pevački horovi i pevač g. Seferović. Uz Jugoslovene, priredbu su posetili i mnogobrojni Amerikanci i priпадници ostalih narodnosti. Program je odusevno i još jednom proslavio ime Jugoslavije

Jubilej brata Josipa Jerasa

Naš poznati sokolski radnik i bivši urednik »Sokolica«, brat Josip Jeras, predsednik sreske organizacije jugoslovenskih dobrovoljaca u Ljubljani, proslavio je 21. o. m. pedesetgodišnjicu života. Zadahtu sokolskim i narodnim idealima, brat Jeras prešao je početkom 1914 godine u Srbiju, gde početkom svetskog rata stupa u slavni komitski odred vojvode Vojina Popovića, legendarnog Vojvode Vuka, braneći herojski neprijatelju prelaz na Drinu, dok se srpska vojska mobilisala. Na Ceru i Vidojevici stvarao je čuda sa svojim drugovima, zadajući strah neprijatelju. Jerasova komitska četa ubrzo se smanjila od 550 na 140 ljudi. Tada se udružila sa Tankosićevim komitama. Ranjen granatom, odlazi u bolnicu, a posle Potjorekove ofanzive postaje urednik glavne vojne cenzure u Nišu. Bio je član niškog Jugoslovenskog odbora. Sudelovao je u organizovanju prelaza preko Albanije čije je strahote oslikao u svojoj knjizi »Plamena smrti«. Posle Albanije dolazi u Francusku, gde je mobilisan kao tumač kod železničke uprave. Vratio se po oslobođenju u ujedinjenu otadžbinu, gde učestvuje u svima nacionalnim akcijama, a posebno u sokolskom radu, kao odličan pisac, urednik i prevodilac.

I »Sokolski Glasnik« pridružuje se opštim čestitkama, želeći bratu Jerasu još mnogo i mnogo uspeha u radu za ideale, čije je stvaranje pomogao i svojom strpljivošću.

Sokolska Petrova Petoletka

Zastave i srca gore
u jedan zamah smelo,
da novu brazdu zaore
za Novo Veliko Delo.
Zastave i srca gore!

Za Aleksandra, za Petra,
Za amanet i za Nadu,
svaki brat i svaka sestra
da zavet ognjeni dadu!
Za Aleksandra, za Petra!

Nek naše žrtve i dela
Naš zanos i vera stara
ozare gora i sela.
Nek naš duh čudesno stvara
sve nove žrtve i dela!

Zastave i srca gore
u jedan zamah smelo,
da novu brazdu zaore
za novo Veliko Delo.
Zastave i srca gore! A. P.

Sok. društvo Udbina odenulo je na Svetosavskoj zabavi siromasnu decu (vidi »Kratke vestie«)

Štrosmajer i „Obzor“

Na dan Štrosmajerova rođenja, 4. februara, pokušao je „Obzor“ opet da se pokaže kao pravi tumač Štrosmajerove misli. Napada, dakako, jugoslovenske nacionaliste, koji „svojataju“ Štrosmajera, i „prikazuju u krivu svetlu“ njegove ciljeve. Za dokaz svojih tvrdnja ističe tri stvari: Štrosmajerov stav u pitanju Bosne i Hercegovine. Njegovu težnju da Hrvatska bude primus inter pares u „ravnopravnoj zajednici istorijskih zemalja južnih Slovena“. Napokon njegovo nastojanje oko ujedinjenja crkava „pod vrhovnom hijerarhijom rimske stolice“.

Na sve ovo odgovorićemo rečima samog Štrosmajera, uzetim iz bogate „Korespondencije Rački—Štrosmajer“, koju je izdala jugoslovenska Akademija, a uredio Ferdo Šišić.

Po pitanju Bosne i Hercegovine je Štrosmajer jasno označio svoje gledište u pismima Račko-

me, iz god. 1876, kada je najteže ustao protiv proglašenja, potpisanog od fra Grge Martića, u kome se sa Martićeve strane protestiralo po težnji Srbije za Bosnu i Hercegovinu. Štrosmajer je, zbog takvog Martićevog stava prema Srbiji, bio toliko ljut, da je Martića nazivao teškim imenima, — toliko teškim, da ih u ovom članku nećemo ni spominjati. Štrosmajer ističe svoje najdublje ogorčenje zbog vijesti, da se u „posavskoj Bosni katolici biju protiv srpske vojske, s Turcima.“ Naravno pak podvlači, da niko nije imao prava „u ime bosanskih katolika Hrvata, istupati protiv Srba u pitanju Bosne i Hercegovine. O svemu tome postoje autentični podaci u Štrosmajerovoj korespondenciji, sveska II, strana 34, 35, 40 i 41.

Pitanje prvenstva. Mi, jugoslovenski nacionaliste ne tražimo ni za koga prvenstvo, nego hoćemo u Jugoslovenstvu potpunu jednakost i ravnopravnost. Ali da vidi-

mo, šta je i o tom u svoje vreme pisao Štrosmajer. U pismu od 7 aprila 1889. Štrosmajer odgovara Račkom na pismo u kom mu je saopštio neke poruke prijatelja iz Srbije, i kaže:

„Namjere su naših prijatelja dobre; samo sam uvjeren da u Srbiji dotle ne će biti pravoga mira ni pokoja, dok Milan bude tako bivao. Glavno je da on definitivno odande ode... Mi smo Hrvati četrdeset godina trsili se Hrvati prvenstvo akcije na Balkanskom poluostrvu osigurati. Oni koji bi to u vlastitom interesu imali poduprijeti, odbili su nas, odbacili su vas, osumnjicali su nas itd. SAD JE PRVENSTVO TO U SRPSKIH RUKU, I PRAVO JE TAKO. MI U HRVATSKOJ NE SMIJEMO ZBOG MAENKOSTI TO PRVENSTVO BUNITI I NJEMU NA PUT STAJATI.“ (Koresp. IV. 73).

Nije na odmet da se i ovde napomene što je o tom mnogo ranije mislio sam Rački. U seriji članaka, „Misli jednog Hrvata nedržavnika o istočnom pitanju“, godine 1863, Franjo Rački na jednom mestu piše:

„Mi smo se prenuli na rik topova iz Beogradske tvrde, te ZACE-

LI NADU DA ĆE OVAJ GNUSNI ČIN BITI POČETAK VELIKIH ČINA KOJIMA ĆE SRBIJA SREĐISTE BITI. Hrvati iskreno kažu Srbijima: nama nije do hegemonije, jer MEĐU DVAMA PLEMENIMA JEDNOG NARODA NE MOŽE BITI PRAVE HEGEMONIJE, PA AKO MOŽETE ŠTO IZVESTI, IZVEDITE; SVI ĆEMO SE PRIHVATITI U VAŠE KOLO. EVO VAM DRINE „VOĐE HLADNE“, BOG VAM BLAGOSLOVI STJEGOVE, KOJE BI PREKO NJE PRENIJELI. Ali ako vi zakasnite, pa se okolnosti promijene, ne bijedite nas budemo li mi oživjeli svoja državna prava.“ („Pozor“ 18. IX. 1862.).

Pitanje crkve i rimske stolice. Nikad se nije tvrdilo da Štrosmajer nije dobar katolik. Naprotiv uvek je istican značaj činjenice, što je jedan uzoran katolički crkveni dostojanstvenik nosilac jugoslovenske misli. Ali je Štrosmajer u tom pogledu bio vrlo kritičan. Evo nekoliko dokaza.

Štrosmajer 25. juna 1883. odgovara Račkom i kaže:

„Što mi o Rimu pišete, sveta je istina. Mili moj brate, prva i prva stvar na koju bi u današnjoj okolnosti Rim ozbiljno mi-

sliti imao, jest da se po naravi svojoj i u vječitomu zvanju svome universalisira crkva rimska. Ova se je IZGUBILA POSVE U ISKLJUČIVOMU SVOMU ITALIJANIZMU. Ona je sišla sa visokog da tako rekne bida, s kojeg je prost vidik na sve strane svijeta, u dolinu, s koje je vidik posve ograničen. U tomu leži od vjekova već njezina nedostatnost i relativna neplodnost. Osim toga se je — po momu barem mišljenju — taj CRKVENI ITALIJANIZAM posve skoro iscrpio, tako da je sve što susrećaš u Rimu na crkvenom polju pravi puki me-diokritet.“

Štrosmajer piše 27. marta 1887. Račkom o različitim crkvenim pitanjima, koja se Slovena tiču i kaže:

„Iz stitnih stvara vidi se, da koji god je duh napram Slavjanom civilne Italije, taj je isti i crkvene. Među Talijanom i Talijanom u tom obziru nema razlike, nosio on ili frak ili prelatsku mantiju.“

Štrosmajer piše Račkom, 29. augusta 1887. još odlučnije:

„U najnovije doba Rim je za-branio Tondiniju da k meni dode,

Sednica plenuma uprave Saveza SKJ u Beogradu

Dana 22 i 23 februara, održana je u Beogradu sednica plenuma uprave Saveza Sokola K. J. Sednici su prisustvovali zamenici starešine, Dr. V. Belajčić, Dr. Oton Gavrančić, J. Smertnik, Dr. M. Gradojević i inž. M. Smiljanić, savezni načelnik I. Kovač i savezna načelnica Elza Skalar i još 43 člana savezne uprave, koji su došli iz čitave zemlje.

Sednici je predsedavao prvi zamenik starešine, brat Dr. Vladimir Belajčić, koji je u pozdravnom govoru istakao važnost trenutka u kome se savezna uprava sastaje i spremnost sokolstva da svima, i najtežim teškoćama, pogleda hrabro u lice.

Pre prelaza na dnevni red, održao je brat M. Belajčić počast preminulom starešini Saveza poljskog sokolstva, grofu Adamu Zamojskom, prikazavši u podužem govoru njegovu rodoljubivu i simpatičnu ličnost, punu slovenske ljubavi za naš narod i za celokupno sokolstvo. Reči brata Belajčića saslušane su stojeće, a čitava sednica je bratu Zamojskom kliknula: Slava!

Brat Radmilo Grdić, glavni sekretar savezne uprave, pročitao je zatim vrlo iscrpan izveštaj o radu Starešinstva i Izvršnog odbora, od poslednje sednice plenuma do danas. Ovaj izveštaj je obuhvatio sve grane sokolskog rada i bio je jednodušno prihvaćen.

SOKOLSTVO U BANOVINI HRVATSKOJ

Prešlo se zatim na pretresanje o stanju sokolstva na području Banovine Hrvatske, pa je o tom predmetu iscrpan referat podneo brat Dr. Hugo Verk, iz Zagreba. Po tom predmetu razvila se opsežna diskusija, u kojoj su učestvovali braća Dr. Belajčić, Dr. Lavš, Ljuba Maksimović, Svet. Marić, M. Sablić, Dr. V. Besarović, J. Smertnik, Dr. O. Gavrančić, Gavro Milošević, Dr. M. Matić, Dr. B. Čipčić, M. Smiljanić, M. Klepić itd. Pojedini govornici prikazali su teškoće, sa kojima sokolstvo treba da se bori na tom području, ne samo u svom sokolskom delovanju, već i u ostalom, javnom i privatnom životu.

Izneseni su mnogi slučajevi napadaja na Sokole, kazna i ostalih šikana; kao i mnogi primeri, gde je duboko bila povredena nacionalna i državljanska svest svih ispravnih rodoljuba. Podvučeno je, da napadaji dolaze doduše sa strane neodgovornih elemenata, ali da se sa strane merodavnih faktora ništa ne čini, da se njihovim postupcima stane na kraj, već se naprotiv izlazi u susret njihovoj kampanji, a nije redak slučaj da i pojedini organi na njima sarađuju.

S druge strane je podvučena još jača pripravnost sokolstva u Banovini Hrvatskoj da, u svom konstruktivnom radu, za čitavu Jugoslaviju, pa tako i za Banovinu Hrvatsku, istraje nepokolebljivo dalje, u inat svima neshvatljivima i napadajima. Brat Belajčić je naročito naglasio, da naši protivnici idu za tim da nam ubiju elan, pa zato i progone siromašne i nedužne ljude. Napadajima na sokolstvo ide se za negacijom jugoslovenske misli, ali baš zato čitava sokolska organizacija treba da se solidariše sa braćom u Banovini Hrvatskoj, koja sve strpljivo snose, samo zato što im je u današnjim presudnim vremenima država iznad svega! Braća iz Banovine Hrvatske su naročito podvukla, da će istrajati u radu, i potvrdila da je kompaktnost sokolskih i jugoslovenskih redova jača nego ikada. Sami protivnici dive se držanju sokolstva, i u mnogim krajevima uviđaju, da sokolstvo predstavlja najkonstruktivniji element, koji može da bude od koristi, i za državu i za Banovinu Hrvatsku, a koji se bori samo protiv onog, što je u službi tudina i što je destruktivno.

Govoreno je zatim o pokušajima, da se oduzmu pojedini sokolski domovi, putem uredbе o opozivanju darovanih zemljišta, kao i o drugim teškoćama. Na koncu su donesene odluke o kolicima koji treba da se preduzmu za odbranu sokolstva, za slobodu njegovog rada i za očuvanje njegove imovine.

SVEČANOSTI U POČAST PUNOLETSTVA NJ. V. KRALJA

Prešlo se zatim na pitanje Svesokolskog sleta, koji treba da se održi ove godine u Beogradu. Po tom predmetu podneli su referate brat Dr. Belajčić, savezni načelnik brat Ivan Kovač i savezni prosvetar, brat Miloš Stanojević. U diskusiji su učestvovali braća Gavrančić, Marić, Knežević, Špićar, Pajić, Perenčević, Smertnik itd. Općenito je istaknuto, da će, obzirom na sadašnje prilike u svetu, kao i na činjenicu da se teško može očekivati popravljajanje tih prilika u najskorije vreme; i obzirom na to, što baš zbog tih razloga nije moglo biti rešeno pitanje stadiona i sletišta, biti nemoguće da se održi slet u onom obliku i obimu, kao što je to Savez, zajedno sa čitavim jugoslovenskim sokolstvom, želio. Odlučeno je, međutim, da se ipak učini najviše od onoga što prilike budu dopustile, pa su u tu svrhu prihvaćene dve alternative, šira i uža, da se prema prilika izabere i sastavi program.

Imajući u vidu činjenicu, da je slet trebao da nosi karakter jednodušne sokolske počasti, prilikom proglašenja punoletstva Nj. V. Kralja Petra II, odlučeno je,

da se sve učini kako bi, u najvećem mogućem opsegu sokolstvo došlo u priliku, da manifestuje svoju ljubav prema svom Uzvišenom Vladaru i Starešini, i da se prirede što veličanstvenije Sokolske svečanosti u čast punoletstva Nj. V. Kralja Petra II. Te svečanosti bi se sastojale, u svakom slučaju, od jedne velike manifestacione povorke Sokola iz čitave Jugoslavije, u Beogradu, zatim od čitavog niza opštih i posebnih utakmica, od jedne reprezentativne telovežebne akademije, od svestrane sokolske izložbe, od niza radio predavanja, koncerata itd; i od eventualnih sletova pojedinih župa u letnjem vremenu, pre 6 septembra.

Naročita pažnja je posvećena reprezentativnoj akademiji, svečanoj povorci i sokolskoj izložbi, koja treba da prikaže čitav rad i ideološki lik jugoslovenskog sokolstva, i koja treba da postane kao osnovica za novi sokolski muzej.

Po svima tim pitanjima doneseni su jednoglasni zaključci.

PETROVA PETOLETNICA

Brat, inž. M. Smiljanić, referisao je zatim o Sokolskoj Petrovoj Petoletnici, ističući naročito potrebu, da župe dostave Savezu materijal o rezultatima Petoletke, najdalje do 1 juna, ove godine, kako bi mogla da se na vreme pripremi Spomen knjiga

Petoltetke, koja 6 septembra treba da bude predana Nj. V. Kralju. Podaci o postignutim rezultatima treba da su što potpuniji i stvestraniji, potkrepljeni fotografijama i statističkim brojkama. Brat Smiljanić je referisao i o akciji Saveza Sokola za podizanje spomenika Milošu Obiliću, na Kosovu. U debati po ovom referatu uzeli su učešća braća Čeda Milić, Pajić, Gluščević, Lavš itd, pa je referat jednoglasno prihvaćen.

Brat Mihajlo Nikolić je referisao zatim o predlogu saveznog budžeta, nakon čega su uzeli reč braća Gavro Milošević, J. Smertnik, Gluščević i Lavš. Predlog budžeta prihvaćen je jednoglasno.

OSNIVANJE BRATSTAVA I POVERENISTAVA

Brat Radmilo Grdić je govorio zatim o osnivanju sokolskih bratstava i poverenistava, podvukavši živu akciju savezne uprave u tom pogledu. U vezi sa time, osnovan je kod Saveza Organizacioni osek, koji je već otpočeo radom. A dužnost je braće na terenu, da ne propuste ni najmanje nasele, u kome ima uslova za razvoj sokolstva, da u njemu ne osnuju sokolsko bratstvo ili poverenistvo.

SOKOLSKI MUZEJ

Savezni prosvetar, brat Miloš Stanojević, podneo je referat o

Tečaj Sok. društva Bosanski Petrovac (vidi »Kratke vesti«)

Slučaj Sokolskog doma u Krku

Pišu nam iz Krka: Dana 18 februara je općinski načelnik u Krku, Ivan Mrakovčić, zatražio od starešine Sokolskog društva, Valentina Žuklića, da mu odmah preda prostorije sokolskog društva. Kao izliku da se dode do sokolskog doma, Mrakovčić je kazao, da su te prostorije potrebne općini, kao skladište za hranu. Starešina Žuklić mu je odgovorio, neka općina podnese pismenu pretstavku, pa ako se ustanovi da su sokolske prostorije zaista potrebne za tu svrhu, da će se u najvećoj meri izići u susret. Međutim je te iste večeri upućen starešini Žukliću nalog općinskog poglavarstva, da se prostorije odmah predadu, a kasno u noći uručena mu je i odluka Sreskog načelstva, u tom pogledu. Starešina društva, zajedno sa tajnikom, posetili su sreskog načelnika i žalili se na postupak. Sreski načelnik je na to izjavio, da nije dao nalog za ta-

kvu odluku i da će telefonski obavestiti sreskog pristava, g. Perkovića, koji je odluku potpisao. Međutim će se stvar sutra objasniti i ustanoviti, da li su prostorije potrebne za aprovizaciju. Ali zaludu, jer je te iste noći došlo više općinskih činovnika i ostalih lica, pred sokolanu, a podalje je stajalo i nekoliko žandarma. Općinski činovnik je silom dao otvoriti vrata i uneti nekoliko vreća sa kukuruzom, dok su se ulazi u ostale prostorije začavljali, tako da uprava Sokolskog društva nije mogla da dođe ni do jedne od svojih prostorija, koje se silom oduzete.

Društvo se žalilo Sokolskoj župi Sušak, koja je stvar prijavila Savezu Sokola u Beogradu, pa su poslali protesni telegrami svima nadležnim faktorima, a podneta je prijava i žandarmeriji na Krku. Ovavak postupak izazvao je opštu osudu kod svih trezvenih ljudi.

osnivanju Sokolskog muzeja, u prostorijama, gde je do sada radio Savez sokola na Terazijama, u istorijskoj zgradi, gde je proglašeno narodno ujedinjenje. Sednica je jednodušno prihvatila i pozdravila predlog o osnivanju muzeja, pa je obrazovan naročiti odbor, koji treba da vodi brigu o njegovoj organizaciji.

Plenum je odobrio sve zaključke Izvršnog odbora i Starešinstva, u vremenu od prošle sednice; a odobren je i kredit za konačno dovršenje Sokolskog oporavišta na Palama, kod Sarajeva.

Na predlog brata Dr. V. Belajčića, kooptirani su u saveznu upravu, starešine sokolskih župa u Beogradu, Skoplju i Ljubljani, braća V. Popović, I. Branovački i Dr. V. Murnik. Predlog je obzračložen time, što su starešine svih župa u zemlji bili članovi savezne uprave, osim ove trojice.

Nakon kratke debate u eventualijama, uzeo je reč predsedavajući brat, V. Belajčić, koji je izjavio svoje zadovoljstvo nad uзорnim i bratskim tokom ove sednice. Podvukao je još jedanput važnost trenutaka u kome se čitav naš narod nalazi i izrazio uverenje, da će sokolstvo u svakoj prilici, povoljnoj ili nepovoljnoj, biti uvek na delu, da koristi narodu i državi i da brani državnu celokupnost i nezavisnost. Naš narod je uvek bio veliki u odlučnim trenucima i opasnostima, pa je tako i danas! Baš zato što ima toliko prepreka, sokolstvo treba još većim elanom da radi i da istupa odlučno na svakom koraku. Niko, kao sokolstvo, nije dužan da u današnjim vremenima unosi u našu javnost nepokolebljivu veru, samopouzdanje, duh otpora i nezavisnosti. Jugoslavija treba nam svima da stoji iznad svih dnevnih briga i teškoća, pa da u današnjem trenutku mislimo i radimo samo na onom, što je narodno i konstruktivno; a da se klonimo svega što je tuđe, i što može da unese razdor u narodne redove.

Sa poklicima Kralju, Jugoslaviji i sokolstvu, sednica Plenuma Savezne uprave završila je rad.

Односи између Југославије и Мађарске

Југословенски министар спољних послова, г. Цинцар-Марковић, отпутовао је пре два дана у Будимпешту, у званичну посету, на позив мађарске владе и мађарског министра спољних послова.

Пре одласка за Будимпешту је г. Цинцар-Марковић дао новинарима изјаву, у којој је казао, да ће у Будимпешти бити извршена размена ратификације уговора о вечном пријатељству, и да је необично срећан што ће моћи да посети престоницу витешког и напредног мађарског народа. Наш министар спољних послова је био у Будимпешти необично срдечно дочекан, а чitava мађарска штампа, подвлачи пријатељске односе између Југославије и Мађарске, и потребу да се ти односи што више продубе. Неколико дана пре тога је мађарски министар просвете, г. Хоман, учинио званичну посету Београду, где је био срдечно примљен, па је дао значајне изјаве о културној сарадњи између два народа.

Kolika blesarija! Rim je čak i nadbiskupi Milinoviću, — košto mi isti iz Sinja piše — zabranio da se meni uputi..... Kurijski prelaturu rimsku, isključivo talijansku, ne bivši povijedena specijalnom inspiracijom, ne razumije ova najveća pitanja monijalna, koja je Bog sam na dnevni red postavio i crkvi svojoj, da ih sretno riješi, preporučio. (Koresp. III. 68. 299 324.)

Suviše je, u ostalom, o tome polemizirati. Kada bi Štrosmajerova ideologija bila zaista onakva, kao što bi „Obzor“ hteo da je iskrivi, onda bi na Štrosmajerov dan „Obzor“ i njegovi istomišljenici pisali o Štrosmajeru dugačke članke. Ovako naprotiv te članke pišu Jugosloveni, dok „Obzor“ jedva jedvice iscedi nešto, konvencionalno, zato što mu je Štrosmajer bio osnivač, kušajući pri tom da ga falsifikuje; dok se ostali „Obzorovi“ istomišljenici klone da spomenu i samo Štrosmajerovo ime. I time najbolje dokazuju, da je naše shvatanje Štrosmajera tačno, a ne njihovo!

J. P.

Kratke vesti iz našeg sokolstva

Sokolsko društvo Bjelovar priredilo je 15 februara Sokolsko veče narodnih pesama, nošnja i igara. Vrlo ukusno u narodnim motivima dekorisana dvorana Sokolskog doma bila je do poslednjeg mesta ispunjena pripadnicima sokolskog društva i obližnjih sokolskih četa i prijatelja. Izveden je vrlo lep program, pa je priredba i moralno i materijalno odlično uspešla i na sve ostavila najlepši dojam.

Sokolsko društvo Selnica ob Dravi je priredilo dne 9 II v vseh prostorij gostilne Trabe I. Sokolski ples. Prireditev je v najlepšem razpoloženju potekla. Prireditev je organiziral br. Cestnik Rudi.

Sokolsko društvo Udbina priredilo je 27 januara svetosavsku besedu prikazavši pozorišni komad »Školski nadzornik« od Kote Trifkovića i »Stari Bujadin« dramu u tri slike, pored ostalog. Moralni i materijalni uspeh bio je iznad očekivanja i pored raznih teškoća koje su nailazile od strane protivnika.

Prigodan govor održao je brat starešina Veinović Petar, koji je između ostalog rekao: »Sve sitno neka se baci zaboravu, a da se čuva glavno, tj. da se čuva državna zajednica i time opstanak Srba, Hrvata i Slovenaca. Branimo svoju otadžbinu, kao što tigrica brani svoje mlade i nedajmo da nas tudin bilo čime slabi, a to ćemo postići ako nepokoleljivo verujemo u sebe i u svoju snagu otpora.« Zatim je brat Ciganović Milan održao predavanje o Svetom Savi. Čist prihod namenjen je za siromašnu decu ovog kršnog kraja.

Članovi društva preduzimaju pod inicijativom brata Nikole Stanića korake sa ostalom braćom i sestrama, da se siromašna pritekne u pomoć.

N. Stanić

Sokolsko društvo Otočac priredilo je »Svetosavsku besedu« u prostorijama doma. Čist prihod bio je namenjen za dovršenje doma. I ako ovo društvo radi pod teškim okolnostima interes za priredbu bio je veliki i posjet obilan, pa su prostorije bile prepune. Narocito je zapaženo dosta seljačkog naroda iz obližnjih sela. Sve tačke programa izvedene su na opće zadovoljstvo, a poslije programa nastavljena je zabava. Lijepa je pojava da je ove godine zabavu posjetilo i dosta onih Hrvata, koji su se ranijih godina uslijed mjesnih prilika apstinirali od svih sokolskih priredaba.

Društvo je održalo akademiju prigodom »Štrosmajerova dana«, koja je takođe bila dobro posjećena.

Diletnaska sekcija Sokolskog društva Aleksandrovo priredila je u Čarnojevićevu, u saradnji sa tamošnjim sokolskim društvom, uspešnu priredbu, na kojoj je odigran komad »Sarajevski atentat«. Mladi diletanti izveli su komad vrlo uspešno. Prigodne govore održali su predstavnici obaju društava.

Sokolska župa Cetinje u cilju prosvetljavanja širokih slo-

jeva, poklonila je seljacima i vojnici 10.000 komada korisnih knjiga. Seljacima sa teritorije župe подељено је 8.800 knjiga, a ostatak vrednim vojnicima raznih garnizona na području Zetske divizionije. Župa je primila brojne izraze zahvalnosti na ovom gestu, između ostalih i pismenu zahvalnicu komandanta Boke Kotorске.

Diletnaska sekcija Sokolske čete Sokolovići i Narodne knjižnice iz Rudoga priredili su uspešnu zabavu u Višegradu. Poseta je bila rekordna, a program izveden na opšte zadovoljstvo.

Sokolsko društvo u Banatskom Karađorđevu u cilju međusobnog upoznavanja počelo je priređivati akademije i predstave u susednim mestima. Tako je na Sretnje priredilo u Vojski Steni akademiju. U posetu je pošlo preko 120 članova sa zastavom. Na programu su bile razne vežbe i recitacije, izvedene lepo i skladno. Gledaoci su bili neobično zadovoljni jer je to prvi put da se u V. Steni održala čisto telovežbena akademija. После програма настала је народна веселица. Бирана је „домаћина“ забаве, с Љубинка Станов, која је добила врло леп поклон. Тачке за академију спремили су: бр. Илија Прерадовић, с. Јелена Думић и Милица Прерадовић. Нарочиту захвалност дугују гости домаћину, Соколском друштву Војвода Стени, које није жалило труда да што више гледалаца привуче на Академију.

Бранислав Думић

У недељу, 23 фебруара, приредио је Омладински отсек Соколског друштва Београд I, уз сарадњу омладине II и III женске, и II и IX мушке гимназије, веома успелу Академију духовне и телесне културе, у вежбаоници Соколског друштва Београд I. Присутне су поздравили председник Омладинског отсека, просветар друштва и Директор II мушке гимназије, после чега је изведен одличан програм, који се састојао из 16 такача рецитација, декламирања и вежбања соколских припадника друштва. После се развило омладинско весеље.

И. С.

СОКОЛСТВО НА РАДИУ СКОПЈЕ

Радио станица у Скопљу даје сваке вечери преглед свих соколских догађаја у земљи, у оквиру вести, што их даје у 9 сати и 5 минута.

3 марта ће брат Стеван Газикаловић одржати на Радио станици Скопље предавање о „Соколству пре рата у Јужној Србији“.

Препоручамо браћи, да пажљиво прате редовне соколске вести Радио станице у Скопљу, и да посвете највећу пажњу предавању брата Газикаловића.

OSNIVAJTE VELOSIPED-SKE OTSEKE! Neka služe za primer župe MARIBOR, CELJE, BEOGRAD I SARAJEVO!

Скупштине Соколских друштава у Београду

У соколском дому Краља Александра I, одржало је најстарије београдско Соколско друштво Београд-Матица своју 59 редовну годишњу скупштину, којој је као делегат, присуствовао подстарешина соколске жупе Београд, инж. Светислав Вучковић. Скупштини је председавао старешина Андра Петровић, који је позвао присутне да прве своје мисли упуте Њ. В. Краљу и Краљевском Дому, па је комеморирао смрт једног од оснивача овог друштва, нашег познатог научника, др. Мил. Јовановића-Батута. Тајник друштва, Вановић, прочитао је Посланицу Савеза сокола, а ревизиони одбор дао је разрешницу старој управи.

Делегат соколске жупе, инж. Вучковић, похвалио је нарочито рад соколског друштва Матица на одбрамбеном васпитању.

На крају је аklamацијом изабрана листа нове управе, у којој су:

Старешина: Андра Мих. Петровић, бриг. генерал у пенз., Заменици: Драгутин Јовановић, Отокар Новотни, Мило Стојановић, тајник: Милан Борисављевић, просветар: Богдан Сперњак, начелник: Франц Жиц, заменици: Едуард Франетић, Перат Томичић, Никола Травица, начелница: Агата Жиц, затим сес. и браћа Ружа Тркуља, Момчило Радаковић, генерал В. Костић, командант жандармерије, Миодраг Димитријевић, Велимир Поповић, Александар Плавшић, инж. Р. Радуловић, Стјепан Роца, др. Миливоје Милошевић, Милка Младеновић, Радко Косовић, мајор, Слободан Николић, Божидар Валтровић, и др.

*

Соколско друштво Панчево, које спада у ред агилних друштава соколске жупе Београд, одржало је годишњу скупштину. Из тих извештаја се види да су на челу техничко-васпитног рада били у минулој години начелник Живојиновић Петар и начелница Сковран Олга. Предњачки збор броји 18 мушких и 6 женских предњача. У вежбаоници је укупно одржано 227 часова. Похвална је чињеница, да је најбоља и најагилнија категорија нараштаја, која има свој предњачки збор и уређује зидне новине. У минулој години одржан је за мушки нараштај течај за пасивну заштиту кога је похађало 56 нараштајаца, а водио га је Лазаров Евгеније, капетан 8 п. п. Одјан је и течај за добровољне болничарке, кога је завршило 36 нараштајки. Водио га је друштвени лекар, др. Мандрусов Александар. Одржан је велики број техничких приредаба и утакмица, у свим грамама телесног васпитања. Приређено је 6 пешачких излета и један велосипедима, те 2 смучарска излета.

Рад просветног одбора био је такођер веома активан. По месним основним школама одржано је 19 пропагандних говора, које су одржали просветар Лукачев и сестра Андрејевићева. У току године одржане су 34 приредбе, те велики број говора и наговора. У друштву постоји агилна музичка секција, чез оркестар и група хавајских гита-

риста, те друштвена књијница.

Друштво је постало грунто-ним власником земљишта у центру града, за градњу дома. Фонд за градњу је прошле године имао „вега“ дин. 20.167 док се на крају године та цифра попела на дин. 243.104.35. Град Панчево дао је свој прилог у износу од 200.000. Замољен је код Држ. Хипотекарне банке зајам од 1 милиона, али није још добијено решење.

На скупштини је изабрана нова управа, којој је на челу познати соколски радник, Мирко Сковран, професор. Заменици старешине др. Патић Борислав и Илић Т. Даница, управитељица Грађанске школе у пензији. Ова вредна и агилна соколска радница врши предано ову дужност већ осам година на потпуно задовољство. За начелника изабран је Живојиновић Петар, за начелницу Олга Сковран, за просветара Лукачев Василије.

ИВАН СЕДЛАЧЕК.

Спомек-књигу славе на Мојковцу издао је Савез Сокола КЈ

„Деведесет три дана борбе, од Дрине до Мојковца“

Ових дана је, под горњим насловом, изишла из штампе Споменица прославе 25-годишњице битке на Мојковцу, у издању Савеза Сокола К. Ј. и Народног одбора за прославу. На 104 стране разврстан је материјал историјске вредности, богато илустрован снимцима појединих личности, учесника и командира из саме битке, као и снимцима разних мемората са терена и прославе. Уместо предговора, штампан је проглас Савеза Сокола и Одбора за прославу и проглас Патриотских друштава из Београда. Армијски генерал, Милан Ђ. Неђић, бивши министар војске и морнарице, написао је чланак: „Историјски значај борби код Мојковца у децембру 1915 г.“ — Посебну пажњу заслужује студија пуковника, брата Јб. Полексића: „Кратак преглед операција санџачке војске од Дрине до Мојковца 1915—1916 године“, који је заправо извадак из опширног дела, још у рукопису: „Улога

и рад санџачке војске у Светском рату 1914—16 г.“ — Генерал М. Варјачић написао је карактеристичну расправу „О витешком духу Црногораца“, чиме је завршен први део Споменице.

Други део је испуњен приказом соколских и народних свечаности на Цетињу и Мојковцу, са бројним снимцима и говорима делегата Савеза Сокола и осталих удружења. На крају су штампане честитке, које је Одбор за прославу примио из свих крајева државе.

Наше соколство одало је на достојан начин дужну почит сенима мојковачких хероја. Поред иницијативе и активног учешћа у прослави, Савез Сокола је помогао издати ову књигу, од чије је продаје чист приход намењен подизању споменика палим мојковачким јунацима. Патриотска је дужност свих Сокола и Југословена, да набаве Мојковачку споменицу, која се добија код Савеза Сокола, уз цену од самих 20 динара.

Младим соколима!

Скупите се сви соколи млади,
Што никосте из соколског гнезда,
Пред вама је вођа Краљ наш драги,
Ко што некад беше војвода Пријезда.
Да чувамо Краља ко зеницу ока,
Отаџбину драгу са муком стечену,
Да чувамо младог Вождовог потомка,
Домовину милу, крвљу обојену!
Сретни смо, соколи, што имамо завет
Што стојимо сложено уза свога Краља
Чуваћемо вековно Марсељски аманет —
Нашем драгом Краљу нека Бог да здравља!
Сваки сложено стојте брат уз брата свога
Нек душмани виде да се небојимо
За крст и за Краља а уз помоћ Бога
Храбро ћемо сви да се боримо.
Ви сви добро знате да родство не ваља,
Чуваћемо слободу нег је сваком право,
Чуваћемо државу и младога Краља
У тој нади браћо ја вам кличем, здраво!

Сига—Пех.

Обрад Јатовић
соко-просветар с.с.м.

Смрт брата Пера Илића

У среду 26 фебруара у 5 часова после подне преминуо је у санаторијуму др. Живковића брат др. Пера Илић, познати соколски радник. Брат Пера је неколико часова пре тога држао у Доњем граду предавање војницима. За време предавања му је позлило. Пренесен у Санаториј преминуо је за неколико часова.

Вест о изненадној смрти брата Др. Пера Илића изазвала је дубок и тежак утисак у свим соколским редовима. Један редак соколски радник, један драгоцен сарадник, драгоцен по преданости соколском послу и по искреној вери у соколска исповедања, истргнут је из соколских редова кад је био највише потребан. Брат др. Пера спадао је међу онај број соколских поборника који своја соколска начела потврђују својим читавим животом и сваки својим делом. Он није знао никаква погађања нити колебања кад је требало делом потврдити оно што се износило као циљ соколских стремљења и соколског васпитања. Честит, братски искрен, оживотворење соколских етичких начела, он је стално и неуморно речју и животом указивао на оно што је, изнад свега техничког и помоћног, највиши циљ соколских настојања: идеал соколског човека. Духовна и морална садржина тог идеала човека било је оно што је стално окупљало дух нашег доброг брата Пера.

Из таквог основног схватања потекла је и бр. Перина борба против алкохолизма. Он није био неки трезвењачки догматичар ни занесењак његово трезвењаштво је било нераздвајан део целокупног његовог животног става и етичког схватања. Трезвењаштво је за њега било неопходан атрибут соколског идеала човека. У његовом оку, из кога је говорила неизмерна људска доброта и вера у свешто, што је лепо и добро, видела се некад и сенка туге због тога што се, врло често, стварни живот није у овом погледу подударао са овим идеалом који је испуњавао његову душу. Месец соколске трезвености — за време кога нас је он и оставио за увек! — дао је прилике да изнесе своје погледе на овај важан проблем соколског и националног живота. Расписи и летације које је он, као прочелник трезвењачког отсека, упutio соколским јединицама одишу благородним духом соколског човекољубља којим је био надахнут пок. др. Пера Илић. Као оснивач Соколског друштва X и члан управе београдске жупе пок. брат Илић оставио је свугде дубоке печате свог високог соколског и људског схватања. Његова успомена остаће светла међу нама. Нека му је слава и вечан помен!

Сахрана пок. др. Пера Илића извршиће се у петак 28 фебруара у 11 часова.

Вести из Бугарске

Јављају из Софије, да је краљ Борис примио делегацију вођа опозиције, са г. Мушановом на челу, и да јој је дао уверавања, да су његова настојања упућена на то, да се Бугарска очува од рата и да сачува неутралност.

Полузванични лист, „Вечер“, објављује чланак Н. Панчева, у коме говори о пријатељским односима између Бугарске и Југославије, и о заседању Бугарско-југословенске трговинске коморе у Београду. Подвлачи братски дочек, који је приређен бугарским привредницима, па каже, да је важност те манифестације велика, поготово данас „када неодговорни фактори желе да изазову немир у душама балканских народа“. Народни двеју земаља желе, да се пријатељска сарадња и даље настави. — Други владин лист, „Днес“, пише да Бугарска треба да предузме све мере предострожности, да може да дочека компликације, које би могле да наступе. Бугарска спољна политика се не руководи случајним моментима, већ је вођена на трезвен и позитиван начин.

Агенција „Рајтер“ демантује вести, да британски посланик у Бугарској треба да напусти Софију. Из Софије јављају, да је интернирано осам лица у унутрашњости земље, у интересу државне безбедности.

У вези са гласовима о Бугарској, објавио је ДНБ у последњи час, ово саопштење: „Бугарска је земља која са Немачком живи у тесном пријатељству и Немачка неће никада предузети никакву акцију, која би могла да помути то пријатељство.“ — Из Берлина се демантују вести о улазу немачких трупа у Добручу и каже се, да не може уопште бити говора о уласку немачких трупа на бугарску територију, већ су то вести непријатељске пропаганде. Даље се подвлачи да Немачка гаји нарочито пријатељство према земаљама Југоистока.

Sokoli iz Zagreba dolaze u Beograd

Sokolsko društvo Zagreb II, kome se na čelu nalazi brat Dr. Oton Gavrančić, drugi zamenik starešine Saveza Sokola KJL, dolazi u posete Beogradu, pa će 15 i 16 marta prirediti svečanu akademiju, u Domu Kralja Aleksandra, Sok. društva Beograd-Matica, i u Domu Kralja Aleksandra, u Zemunu. Članovi društva Zagreb II posetiće i Avalu i Oplenac, a detalje o programu javićemo docnije.

Sokolsko društvo Zagreb II jedno je od najagilnijih u sokolstvu, a njegov rodoljubiv rad služi svaku pažnju. Zato se beogradski sokoli, i ostala rodoljubiva javnost spremaju da što srdačnije dočekaju braću iz Zagreba.

IZ OTSEKA ZA RAD NA SELU

Cene šećera su Din. 8.15— po kg.

U prošlom broju pogrešno je oštampano da su cene šećera, sa paprikom, 18.15 dinara, umesto 8.15 dinara (osam dinara i petnaest para), pa molimo da se to ispravi.

Lepa manifestacija slovenskog bratstva u Borovu

Prošle subote održan je u Borovu tradicionalni Svelovenski ples, koga je priredilo tamošnje sokolsko društvo. Uspeh plesa premašio je sva očekivanja. Preko četiri stotine učesnika, braće i sestara, u narodnim nošnjama iz svih krajeva Jugoslavije

no nastupio sa prvakinom baleta, gđom Vasiljevom, u »Igru i lvoje«. Ova grupa je vrlo dobro izvela »Drmeš«, »Južnosrbijanku« i »Teškata kolo«, dok su braća i sestre iz Slovenije prekrasnom izvedbom »Iz slovenačkih sela« i »Regiment po cesti

Starešina, Toma Maksimović, sa grupom narodnih nošnji

i ostalih slovenskih zemalja, izazvali su nezapamćen aplauz, kada su prodefilovali na početku plesa dvoranom »Batinog doma«, na čelu sa starešinom, bratom Tomom Maksimovićem. Obe sale bile su ispunjene do poslednjeg mesta uglednim gostima iz Borova i drugih krajeva, među kojima je bio i potpredsednik Jugoslovensko-bugarske lige u Beogradu, g. Dr. D. Janković, apelacioni sudija.

U programu, koji je bio raznovrstan i zanimljiv, a koga je otvorio »Kraljevim kolom« brat Maksimović, nastupili su, uz domaće Sokole, i Sokoli iz Ljubljane, Bačkog Petrovca, Novog Sada, Ruski Sokoli i dr. Veliki uspeh požnela je i folklorna grupa baleta Narodnog pozorišta iz Beograda, pod vođstvom g. Žukovskog, koji je također uspeš-

gre izazvali opšte priznanja. Ne manji uspeh su, postigli Sokoli iz B. Petrovca, kao i domaći. Opšte je žaljenje što ove godine nije mogla učestvovati i grupa braće i sestara iz Bugarske, koji su bili sprečeni opštim prilikama.

Kod biranja tri najlepše narodne nošnje, nagrađene su gđica Safija Jazvin, Brčko, za bosansku narodnu nošnju, sestra Vikića Kedmanec, za posavsku narodnu nošnju i sestra Ida Marvin, za narodnu nošnju iz Gorenjskog. Posle programa, koji je završen pevanjem »Oj Sloveni«, nastavljena je zabava u bratskom raspoloženju i manifestovanju za slovensko bratstvo.

Za uspeh priredbe ide najveća zasluga priređivačkom odboru Sokolskog društva, na čelu sa starešinom, Tomom Maksimovićem.

Rad. Lazarević

Стрељачни рад у Соколској жупи Сарајево

Стрељачко образовање чланства у соколској жупи Сарајево је на завидној висини по јединицама. Нарочита пажња посвећена је стрељаштву и друштву Сарајево Матица. Прочелник НОО отсека, генерал брат Ј. Новаковић, старао се да рад буде што успешнији. После његовог одласка у Требине, основан је самосталан стрељачки отсек код друштвеног Предњачког збора, на челу са братом Живком Поповићем, који је одржао два стрељачка течаја. Први течај је водио начелник жупе, брат Ружичка а похађали су га чланови из бројних јединица са-

рајевске жупе. Други течај одржан је по завршетку првог, а водио га је брат Поповић.

После завршених течајева одржане су жупске стрељачке утакмице, на којима је Сарајево Матица освојило II место. Затим су одржана такмичења на Принциповом стрелишту у Кошеву, у Семизовцу, Алипашиним мосту и у Рељеву. Леп број такмичара учествовао је и на савезним утакмицама, где су стрелици Сарајево Матике заузели неколико места. На савезним стрељачким утакмицама најбољи су били браћа Жито Поповић, Крсто Тодоровић, Милоша Бого-

Из Соколског друштва Велина Кикинда

Соколско позориште из Велике Кикинде гостовало је 16 о. м. други пут у Новом Бечеју, где је пред препуном двораном сокола и грађанства приказана комедија у три чина „Зеџ“, од Мјасницког, која је у Великој Кикинди била већ двана пута давана уз велики успех.

Пре почетка претставе прочелник соколског позоришта у Великој Кикинди, бр. Љубомир Трпковић, нагласио је огромну васпитну моћ соколског позоришта, па је на крају рекао:

„Нека се нико не заваља тиме, да наша мирољубивост и жеља да сачувамо овај народ од ужаса рата, значи нашу малодушност. Слобода нам је дража од свега и за њу ћемо све жртвовати и одлучно сузбити сваки покушај насртаја на нашу националну независност“.

Комад је изведен врло добро. Сви извођачи били су на великој висини а нарочито сестра Каранчев и брат Гранфил (редитељ) и Ротаров.

У суботу, 15 о. м., приказана је по други пут популарна Трпковићева драма „Ајша“. Претстава је била добро посећена и врло успела. Међу многобројном публиком запажен је нарочито велики број лица са села које је привукло соколско позориште. Такође је претстави бесплатно присуствовао леп број лица који похађају недавно отворене алфаветске течаје у ртду.

У недељу по подне одржано је село соколског нараштаја са одабраним програмом и играњем. На програму су биле националне песме и народне игре, родољубиве рецитације, музичке тачке и др. Поздравни говор одржао је бр. Ловодинов Влајко, пред неколико стотина гледаоца а нарочито великим бројем омладине свих школа.

У суботу, 1 марта увече одржаће се соколска вечера, прва у овој години. Како сазнајемо, на ову је вечеру позван брат Нико Братуловић, познати соколски и национални борац, који би требао том приликом и да одржи једно предавање.

PITANJE SOKOLSKOG STADIONA U ZAGREBU

»Hrv. Dnevnika«, od 25 februara, javlja: Danas je održana sjednica gradskog pravnog odbora. Ponovno se raspravljalo o sokolskom stadionu. Gradska općina otkazala je prvostolnom kaptolu zakup zemljišta, a prvostolni kaptol traži, da mu se to zemljište preda onakvo, kako ga je općini predao u zakup, t. j. bez uređaja, koji se danas nalaze na tom zemljištu.

Pošto Jugosokol ne će da odstrani stadion s tog zemljišta mirnim putem i postavlja odštete zahtjeve, i pošto se to pitanje ne može riješiti upravним путем, izgleda da će gradska općina poduzeti sudske mjere za rješenje ovog spora.

Јевић, Војо Милисављевић и, сада покојни, Бранко Радичевић.

У току минуле године одржани су у Соколу Матичи и два предвојничка течаја, која је водио брат Поповић. На овим течајевима било је преко 60 учесника.

Годишње скупштине соколских јединица

Соколско друштво Зеленика. Купи, одржало је 9 фебруара годишњу скупштину. Пошто су функционери прочитали годишње извештаје, и чланови старе управе разрешени, приступило избору нове управе, па је по седми пута за старешину изабран брат Јовићеве Стево. У управи су још: Вујиновић Срђе, Песторић Ристо, Боројевић Јово, Јовићеве Долфа, Ненадић Милан, Ђуровић Гојко, Винтер Антон, Тенцера Шимун, Сијерковић Божо, Кун Вилим, Мићуновић Благоје, Кљајић В. Михаило, и др.

Соколско друштво Инђија одржало је 16 фебруара годишњу скупштину која је била врло добро посећена. Делегат братске жупе Београд био је проф. брат Димитрије Станковић. Скупштину је отворио старешина, брат Ђорђе Војновић. После прочитаних извештаја, бр. инж. Илија Јојкић истакао је успешан рад управе. Затим је брат Станковић опширно изложио садање прилике и улогу соколства у њима. После тога је кандидациони одбор предложио листу нове управе, на челу са старешином бр. Ђорђе Војновићем, коју је скупштина прихватила.

Соколско друштво Крупањ на дан 9 фебруара одржало је редовну скупштину, на којој је по пријему извештаја изабрана нова, односно појачана стара Управа, на челу са досадашњим старешином братом Ђорђе М. Поповићем. У нову Управу је ушло још неколико старих опробаних сокола, те ће друштво у свему одговорити своје соколског поживу у овој Краљевој години.

Годишњу скупштину Sokolske čete Raskršće kod Sarajeva, otvorio je starešina brat Čović Vaso, после чега су дали извештаје браћа Solajić, Kufnagl i dr., iznešli potanko uspehe desetogodišnjeg rada čete. Naročitu zahvalnost izrazili su upravniku ogledne škole, bratu Pavlu Pavloviću i redakciji „Jugoslovenske pošte“, na pomoći. Izabrana je nova uprava na čelu sa bratom Čovićem.

Sokolsko društvo Prilep održalo je godinju skupštinu u prisustvu brojnog članstva i izaslanika župe, brata Uroša Ivančevića, koje je pozdravio starešina, brat Todor Petrović, istakavši rad u minuljoj godini. Posle primljenih izveštaja, izabrana je nova uprava, kojoj je ponova na čelu brat Petrović.

Соколска чета у Гораждевцу, Пећ, одржала је годишњу скупштину, на којој је констатован позитивни рад, нарочито одбранбено-васпитног и стрељачког одека, и рад у С.П.П. Са малим изменама остала је стара управа, на челу са братом Богданом Радојевићем, учитељем. За заменика старешине изабран је стари прота Миливоје Милетић, чији је рад овде за 36 година свештеничке службе, увек био врло плодан, што омладина овог села са задовољством подвлачи, тим више, што је његова кућа као народни дом — канцеларије: чете, две задруге и др., све бесплатно је смештено код њега.

Соколска чета у Жлну одржала је десету годишњу скупштину. Брат Светислав Јојкић, који

је био старешина од дана оснивања до данас, поздравио је присутне. После извештаја изабрана је нова управа на челу са братом Милеком Јеремичем и Ђорђе Игњатовићем. Мада је ова чета била међу првима у друштву Књажевца, ипак ће сада још енергичније отпочети са

C. J.

Соколска чета Ново Село, друштво Врњачка Бања, одржала је годишњу скупштину у сали Задружног дома. Скупштина је била бројно посећена. Акламацијом је изабрана следећа управа, која ће учинити све да чета одговори своје узвишеном задатку. Старешина Мијат Петровић, подстарешина Драгослав Пантовић, тајник Душан Р. Удовичић, просветар Раде Селаковић, благајник Васа Пашић. Чланови управе, браћа: Миливоје Петровић, Миодраг Стевановић, Стеван Младеновић, Добривоје Костић, сестра Љубица Жунић, Гргур Паштровић, Момир Узунковић, Живојин Гочанин и Милан Станисављевић. Референт за пољопривреду и заветнице С.П.П. је брат Душан Р. Удовичић, коме је од скупштине поверено и оснивање соколске књижице и читаонице.

Годишња скупштина Соколског друштва Србобран одржана је 2 фебруара у свечаној дворани грађанске школе. Од стране жупе Нови Сад био је присутан брат Мијо Мандић. — Искрпни извештаји су једногласно примљени, после чега су узели реч браћа Лазар Вучков, прота и Роман Сладић, изнашајући потребу што јачег духовног васпитања чланства. — Брат Мандић је позвао чланство да на слет у Београд оде сложено и покаже ко смо и шта смо, шта желимо и шта хоћемо. После говора, који су одушевљено примљени, скупштина је завршена.

М. Дебељачки

Соколско друштво Призрен, после приштинског најстарије у Јужној Србији, одржало је годишњу скупштину пред великим бројем припадника и у присуству епископа г. Серафима и изасланика жупе, брата М. Јовановића, које је поздравио брат Р. Ивановић, зам. старешине, евоцирајући успомене на рад друштва од 1909 г. наопамо, за који је рад добило највише признање: заставу, поклон Краља Уједињитеља. Прошле године је рад био свестран, напосе на пошумљавању. Основане су три секције: здравствена, статистичка и сељачка. Пре почетка скупштине, брат М. Јовановић је одржао предавање о културном и просветном утицају Срба на остале Словене.

Соколско друштво у Хоргошу одржало је годишњу скупштину, коју је отворио брат старешина, Драг. Валић, учитељ. После прочитаних извештаја, који су једногласно примљени, дата је разрешница управи. Затим се прешло на попуњавање упражњених места насталих у току прошле године и то: за заменика старешине изабран је брат Благо Оташевић; за просветара брат Видоје Крстојић; за зам. начелника брат Милорад Кнежевић; за начелницу сестра Дарман Марлита и зам. начелнице сестра Милеска Божин.

Skupština sokolske čete Tuš. Cеровac, župa Karlovac, održana je 9 februara, uz učešće velikog broja članova i vežbača svih kategorija. Novoizabrana uprava na čelu sa dosadašnjim starješinom, Milošem Vukićem i vrednom sestrom Nadom Bunčić, obećaje u ovoj godini mnogo veću aktivnost i svestrano napredniji rad.

Skupština Sokolske čete Tušilović, župa Karlovac, izabrana je novu upravu, na čelu sa starješinom, bratom Draganom Petrovićem, dosadašnjim prosvetom čete, oko kojega su se okupili sve sami mladi članovi, prokušani sokolski radnici. Ova četa ima najmlađeg tajnika u sokolstvu, o čemu je pisano u prošlom broju.

Sokolsko društvo Ljubljana III održalo je godišnju skupštinu u znaku desetogodišnjice plodnog rada. Brojno članstvo i delegata župe, brata Vrhovca, pozdravio je starešina, brat Stanko Deu. Svi otseci marljivo su radili. U okviru desetogodišnjice osvećena je naraštajska zastava. Vežbalo je na 422 časa 7112 vežbača. Poročni otek bio je vrlo aktivan, a takoder i streljački. Vrednost društvene imovine iznosi 1,516 hiljada dinara. Izabrana je nova uprava, sa bratom S. Deu, na čelu, koju je pozdravio župski izaslanik, brat L. Vrhovec.

Drugo najstarije Sokolsko društvo u Ljubljani, Ljubljana—Šiška, održalo je godišnju skupštinu, 39 po redu, pred brojnim članstvom i delegatom župe, bratom J. Jazbecom. Starešina, ing. Stane Jesih, osvrnuo se na pretstojeću 40-godišnjicu, koju će društvo svečano proslaviti. Društvo broji preko petstotina članova. Rad je bio aktivan tokom minule godine u svima pravcima. Izabrana je nova uprava, sa ing. S. Jesihom, koju je pozdravio u ime starčine župe, Dr. V. Murlika, brat Janko Jazbec, potstarešina.

Sokolsko društvo Osijek—Matice održalo je godišnju skupštinu pred mnogobrojnim članstvom i starješinom župe, bratom Kruljom, koje je pozdravio starešina društva, brat Stjepan Vujičić. Rad je bio uspješan, uprkos poznatih prilika. Konstatovano je, da gradska općina nije predvidjela pomoć od 25.000 dinara, za dom. Za iduću godinu predviđen je budžet od 44.000 dinara. Ponovno je za starešinu izabran brat Stjepan Vujičić.

Sokolsko društvo u Doboju održalo je godišnju skupštinu prošle nedelje u prisustvu brojnog članstva i prijatelja. Posle izveštaja o uspešnom radu u minuloj godini izabrana je nova uprava, sa dosadašnjim starješinom, Husom Avdićem, na čelu.

Sokolsko društvo Vlasenica održalo je godišnju skupštinu, na kojoj je govorio brat Sulejman Spahalić o sokolskom radu u današnjici. Primljeni su izveštaji i zaključeno da se svima silama poradi na dovršenju sokolskog doma u Vlasenici. Izabrana je nova uprava na čelu sa bratom B. Markovićem.

Sokolsko društvo Udbina održalo je godišnju skupštinu 16 februara u opštinskoj dvorani. Skupštinu je otvorio brat Veinović Petar istakavši rad društva. Sledili su izveštaji. Jednoglasno je za starešinu društva, po četvrti put, izabran brat Veinović Petar, opštinski bilježnik, a brat Nikola Stanić za tajnika, po peti put, brat Lazo Stanić i Čiro Ilić za načelnika brat Banjanin Đuro za blagajnika i brat Mišo Korać za statističara, a za prosvetara Slobodana Dučića i Čiru Ilića.

Sokolsko društvo Selnica ob Dravi je vršilo svojo redno letno skupšćino dne 2. februaria. Skupšćino je vodio že večetni starosta br. Grahor, kateri je opisao oteškočeno delovanje naše edinice. Po poročilih funkcionarijev je razvidno, da je Sokol v Selnici vkljub težkim časom vidno vršil svoje delo. Saj je v minulnem letu priredil dve akademiji ter dva telovadna nastopa. Tudi dramatski otek je bil pridno na delu, saj je bilo uprizorjeno 6. dramatski otek je bil pridno na poročilo, nam je pokazalo, da smo tudi v tem napredovali. Po podanih poročilih je bila izabrana nova uprava z starostjo Grahorjem ter malimi spremembami.

Скупштину соколског друштва Крушевац отворио је старешина брат Стеван Николић, индустријалац, поздравивши бројно чланство и пријатеље соколства. Поднети су и примљени извештаји, из којих се види, да је рад, упркос тешких прилика, био на висини. Изабрана је нова управа, којој је на челу брат С. Николић. За почасне старешине изабрани су Д. Стојадиновић и В. Павловић.

Соколско друштво Приједор одржало је 16 фебруара годишњу скупштину, на којој је за старешину изабран брат Вучен Штрбац, трговац, за заменика старешине брат Перић Милан, учитељ за начелника брат Љубомир Шамоњић, наставник гимнастике. Нова управа ставила је себи у задатак да окупни што више омладине и тако појача друштвену делатност у смислу колективне заветнице.

Соколско друштво Бос. Градска одржало је годишњу скупштину 16 фебруара на којој је изабрана нова управа, на челу са братом Луком Бралићем, трговцем. За заменика старешине изабран је брат Др. Добровић Павле, адвокат, за начелника брат Душан Јањетовић.

Соколско друштво Рудник Сисевац одржало је годишњу скупштину 16 фебруара која је била обилно посећена. За старешину изабран је Ђоковић Ђоко, млади и агилни учитељ, за заменика старешине инж. Уратарић Владо, управник рудника, који је од увек био велики заштитник и љубитељ соколства. За просветара Јанковић Марко, стари и идеални сако, а за начелника инж. Токић Васа, стари и агилни соко, који је обећао да ће поред досадашњег рада образовати одбранбени одсек.

Конституисани одбор одмах је пренуо на рад и одредно соколску приредбу за 1 март.

Соколско друштво у Прешеву, жупа Скопље, одржало је годишњу скупштину 16 овог месеца у сали ново-подигнутог дома на којој је једногласно за старешину нове управе изабран досадашњи старешина Станимир М. Трифуновић, полицијски чиновник.

Соколско друштво у Ковачици одржало је годишњу скупштину, која је била врло добро посећена. Друштво има жељу, да ове године отпочне градњу дома и да засади алеј Краља Петра II — кроз главну улицу. Са великим интересовањем је саслушан говор прочелника Народно одбранбеног отсека бр. Петра Лозјанина, у којем је објаснио природу рада и задатка Н. О. О.

Пошто се досадашњи старешина брат Михаљ захвалио, једногласно је изабран за старешину брат Гавро Попадић, а за заменике Јозо Раутер и Микуш Ђуро. За начелника изабран је Фиро Булик, и заменик Мијо Марић. Први рад Управе биће оснивање коњичке секције.

Соколска чета на колонији Моја Воља, одржала је годишњу скупштину, за коју је међу чланством владало велико интересовање. Од матичног друштва Инђија били су присутни старешина Ђорђе Војновић и тајник Драго Живковић, као и оснивач чете брат Петар Лозјанин, из Ковачице, које је поздравио старешина брат Никола Вукмировић, па је у име матичног друштва говорио брат Војновић и пожелио Чети успешан рад и обећао помоћ Матичног друштва. Сва настајања Чете ишла су за тим, да свој дом што пре доврше. После опширног говора брата Лозјанина изабрана је са малом изменом стара управа, на челу са братом Николом Вукмировићем и братом Мирком и сестром Анкицом Иванек као начелницама. На предлог старешине скупштина је једногласно изабрала за почасног старешину брата Петра Лозјанина, ценећи његове заслуге што их је кроз дужи низ година стекао, радећи за добро и напредак ове колоније.

Соколско друштво у Струмици одржало је 9 фебруара годишњу скупштину. Пошто су прочитани извештаји, из којих се видело да је друштво показало добре резултате у прошлој години, изложени су даљи планови рада, нарочито у погледу акције за подизање соколског дома. Изабрана је нова управа и за старешину је по четврти пут изабран брат Димитријевић инж. Реља, а исто тако и начелник-брат Стојановић Ђорђе.

Sokolsko društvo Kuršumlja održalo je 16. februara godišnju skupštinu u prisustvu većine pripadnika. Za starešinu izabran je dosadašnji zamenik starešine, brat Stanislav Žbogar, koji je najviše pridoneo što je Društvo pre dve i po godine ponovno oživelo. U upravu su ušli njegovi najbolji saradnici braća Stankovići, Dikić, Kovijanić i drugi.

Мушонић М.

ČITAJUĆI NOVINE...

Novi hrvatski katolički dnevnik, „HRVATSKI GLAS“, objavljuje na uvodnom mestu članak, povodom desetogodišnjice smrti DR. MILANA SUFLAJA. List, za koga je „Hrvatski dnevnik“ utvrdio, pod čijim visokim direktivama stoji, naziva Dr. Suflaja „velikim hrvatskim rodoljubom“; nalazi da je „imao graničarski karakter“ i oglasava ga, za „oca današnjeg hrvatskog nacionalizma“. Tu svoju tvrdnju „Hrvatski glas“ dokazuje ovim rečima:

„Magovac iznosi, da je Suflay kod posljednjega rastanka kazao, da će Hrvatska biti slobodna i da je to jasno, kao što je jasno sunce na nebu. K tome mu je kazao, da vjeruje, kako će buduća mirovna konferencija biti u Berlinu... G. Magovac drži, da će se ova posljednja izjava mnogome činiti nevjerovatnom. Mi naprotiv držimo, da je to nevjerovatno samo onome, vko ne pozna Suflayeve misli. On je bio jedan od prvih ljudi kod nas, koji su vjerovali da se mora ostvariti nova Europa.“

„H. dnevnik“, koji međutim nije doneo ni reči prilikom desetogodišnjice smrti Dr. Suflaja, — zbog čega ga je „Hrvatski glas“ prekorio, — osetio se prinukanim da taj svoj „propust“ ispravi time, što je napao splitski „Narodni list“, koji je o Suflaju izneo ISTORIJSKU ČINJENICU, da je celokupno društvo hrvatskog univerziteta u Zagrebu štrajkovalo protiv Suflaja, zbog njegove — mada roneštine!

Kao da je „Narodni list“ kriv, što se nekim dekretom „Hrv. glasa“ ne dađu ukinuti i istorijske činjenice!...

Zagrebački „Katolički list“ se ljuti na g. R. Hercega, što za hrvatskog seljačkog mučenika, Matiju Gupca kaže, da on za Hrvate predstavlja „to isto, što je Česima Hus, a Srbima Kraljević Marko“. Za Husa je „Kat. list“ pronašao, da je „kriv“ što su Česi izgubili slobodu; a KRALJEVIĆA MARKA prezirivo naziva „poturčenim odpadnikom od kršćanstva“.

Šta drugo da se i očekuje, od ovih gotskih otpadnika, i od hrišćanstva i od slovenstva?!

„SAVEZ HRVATSKIH JUNAKA“ je održao u Zagrebu skupštinu, na kojoj je — prema pisanju zagrebačkih listova — konstatirano:

„da ima u Hrvatskoj još puno nastavnika po školama koji i danas, ne samo nesuretljivo već i neprijateljski nastupaju prema hrvatskoj mladeži. Zato glavna skupština moli odjel za prosvjetu Banske Vlasti, da odlučno pročisti nastavnički kadar od nastavnika koji se neće prilagoditi novim prilikama i da poštuju hrvatski narod i njegovu omladinu.“

Molili bismo gospodu oko „Hrvatskog Junaka“, da nam objasne, da li denuncijantstvo spada u prosvetni, ili u telovežbeni program njihovog udruženja; ili je naprotiv određeno da se buduće hrvatske generacije što uspešnije vaspitaju u dostavljanju i vredanju svojih nastavnika?!

Listovi javljaju, da je jedna grupa „dosadašnjih prijatelja“ jednog bivšeg ministra, koji je ispao iz

vlade, dala izjavu, da mu „uskraćuje pomoć i saradnju“.

Držimo da listovi, koji drže do svoje aktuelnosti, ne bi smeli ni da beleže ovako otrcane vesti. Kao da je to prvi ili poslednji slučaj, da „politički prijatelji“ pojedinih ljudi na vlasti, uskraćuju tim ljudima, i pomoć i saradnju, čim ne mogu više od njih da očekuju, ni pomoći ni — „saradnje“?!

Novi hrvatski katolički list u Zagrebu, „HRVATSKI GLAS“, za koga je autoritativni „Hrvatski dnevnik“ izričito utvrdio, pod čijim direktivama stoji, postaje sve više organom slovačke nezavisnosti, baš kao i ranija „Hrv. straža“. Tako n.p.r. objavljuje dug članak poznatog Dr. Josipa Andrića, u slavu Dr. V. Tuke, koji se završava:

„Duša tog velikog predstavnika današnje Slovačke, koji je, pored Hlinke, buditelja slovačkog naroda, i pored Tisa, stvaraoca slovačke rasne filozofije, Slovačkoj stvorio državopravnu koncepciju. Tako prikazan, prestaje Tuka biti zagonetan i neshvatljiv, te njegov politički realizam postaje i te kako logičan, dalekovidan i za slovački narod zaista providencijalan.“

U poslednje vreme i „Hrvatski dnevnik“ piše mnogo o slovačkoj nezavisnosti, pa u broju od 23 februara kaže:

„Otkako je Slovački narod postigao svoju samostalnost, opipa se, kako se kulturni život razvija u pozitivnom smislu, i kako braća Slovaci nastoje, da se baš s hrvatskim narodom, s kojim ih vežu već tradicionalne bratske veze, još više povežu i što bolje upoznaju. U tom nizu kulturne izmene hrvatskog i slovačkog naroda dolazi eto sada i posjet našeg najboljeg muškog pjevačkog društva „Zvonimir“ iz Zagreba braći Slovacima.“

Splitski „Katolička Riječ“ piše, da je „Sokolski glasnik“ jedini list, koji je do sada napao novi katolički dnevnik u Zagrebu, „Hrvatski glas“.

Mi se međutim kunemo, da nismo! Citiramo samo njegove AUTENTIČNE REČI; a ako to ispada nepovoljno za „novi katolički list“, neka ne krivi ogledalo, već — lice!...

Jubilarna skupština Sokolskog društva Cavtat odložena

U nedelju, 16 februara, Sokolsko Društvo Cavtat trebalo je da održi desetu, — jubilarnu godišnju skupštinu. Kako do toga dana nije dobilo odobrenje od nadležne vlasti, iako je prijava blagovremeno podnesena, to je uprava bila prisiljena, da skupštinu odgodi na neodređeno vreme. — Toga dana društvo je posjetilo starješina župe Mostar, istaknuti nacionalni radnik, brat Čedo Milčić. Upoznao se detaljno sa radom ovog agilnog društva i prilikama pod kojima ono djeluje, izrazivši puno priznanje upravi na predanom i sviješnom radu za dobro Kralja, Naroda i Jugoslavije. Naglasio je, da treba samo ustrajati, biti miran i oprezan, jer prilike i veći interesi to, naročito danas, zahtijevaju! Diveći se lje-

Još jedan sokolski dom na selu

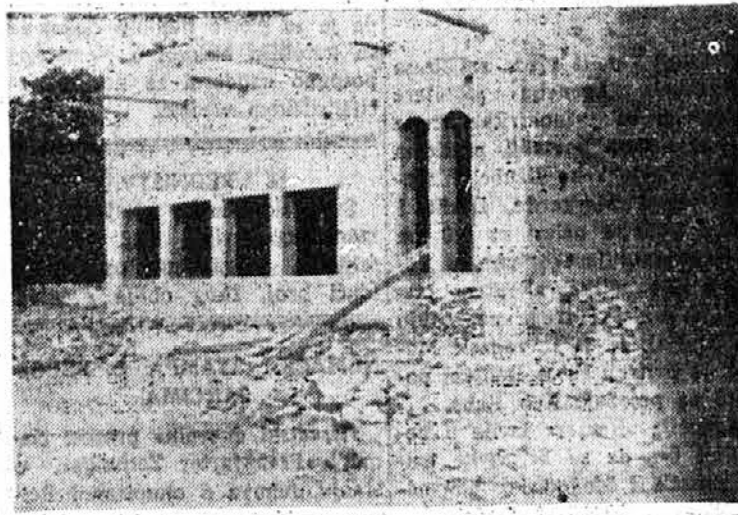
Sokolska četa u Bratiškovcima, u Sjevernoj Dalmaciji uspjela je da poslije velikih napora podigne i pokrije vrlo lijep i dosta velik Dom. Njega sagradiše članovi nošeni sokolskim idealima, oni savlađahu mnoge prepone i oživotvorili svoje planove.

Nije samo Sokolski dom djelo članova ove čete, u S.P.P. nego i: Spomen česma „kralja Aleksandra I“, voćnjak kralja Petra II i mnogo drugih sitnijih, ali isto tako značajnih radova na prosvjeđivanju ovog zapuštenog sela i njegove okoline.

Naš rad na preporodu ovoga kraja na svima poljima narodnog života, ne možemo uspješno nastaviti bez potpuno gotovog doma. Kroz njega treba da budu oživotvorena sva nacionalna stremljenja članova ove čete.

Članovi čete pomognuti i moralnom i materijalnom pomoći župe, su ponosni što su uspehom krunisali započeti rad. Oni su svjesni težine ali i veličine sokolskog rada na selu, pa će i dalje smjelo kročiti putem sokolskih ideala.

Veselin Dobrota

SEJTE OVE GODINE ŠTO VIŠE KOINOPLJE I LANA!

Skrećemo pažnju svih zemljoradnika u našoj zemlji na to da, usled rata, može doći do nestajanja pamučne pređe, konca i platna u našoj zemlji. To se događalo i prilikom prošlog rata.

Da se ne bi posle kubernila sa nestajanjem ovih stvari, bez kojih se ne može da zamisli odevanje, preporučujemo svakom zemljoradniku u našoj zemlji da ove godine zaseje što više konoplje i lana. Dosađa su mnogi domaćini izbegavali da seju lan i konoplju, smatrajući da im je to nepotrebno, pošto u varoši mogu da kupе, или памучну пређу, или готово памучно платно. Међутим, идемо у сусрет тежким временима. Ма како се садашњи рат завршио, дуго времена после његовог свршетка неће бити довољно робе на продају, па тако неће бити ни памука. Зато поново истичемо да је потребно да овог пролећа свака сеоска кућа засеје што је могуће више и конoplje и lana. Ако се не буде све потрошило за одећу у кући, добро ће да послужи за цакове, залик уместо маниле, за канан и друго, јер свега тога већ одавно нема у трговинама. Најзад, и кудеља и лан могу се данас добро да продају фабрикама ужарија и цаква, а такође и фабрикама које предупамук. Како се сада памук врло тешко добија из Америке, фабрике ће морати да се прихвате кудеље, ма да и не било с њом лако радити.

(Из „Сељачког Буквара“)

poti Cavtata i duhovnoj snazi njegovih patriota, koji postojano slijede pravim putem kojim ih njihovi velikani uputiše, napustio je ovu kulu sokolstva, uvjeren, da će Sokolsko društvo Cavtat i unapred biti jedno od najvrednijih u njegovoj župi. — Dan održanja skupštine naknadno će se objaviti.

Из Соколске жупе Ниш

У Алексинцу одржана је 16 фебруара конференција Окружја Алексинац. Од стране Жупе била су браћа Цемовић, Марковић, Борђевић и Тодоровић и едестра Гавриловић, затим старешина друштва са 8 чланова, а од братских чета: Циткован са једним чланом, Ђорђевић са два члана и Трпаче са једним чланом; и Соколско Друштво Ражањ са једним бр.

Поред реферата учесника изнебу остало решено је: да се при друштвима оснивају шире управе, а које би биле састављене и од представника подручних чета, — да се у Жупи оснује Пољопривредни отсек и да се настане да се у „Сок. гласнику“ створи специјална рубрика која би била намењена пољопривреди, односно селу.

Соколско друштво у Ражању приредило је успелу забаву у Алексинцу са обилним програмом техничког и другог карактера.

Соколска Жупа у Нишу заказала је од 23-II до 1 марта седмодневни просветно-технички текај за вође соколских чета. До сада има око 40 пријава. 20 и 21 II биће радни збор начелника и водника категорија ради увежбавања слетских вежба.

Соколско друштво Бела Паланка, броји укупно 218 чланова. Располаже фондом за дом од дин. 33.000.—, справе и друго вреде дин. 8.000.—, а земљиште односно вежбаиште кошта око 100.000.— динара. Одржало је 2 предавања, 24 говора, 3 позоришне приредбе, 2 академије, 2 прославе, 16 игранки и 7 излета. У оквиру Соколске Петрове Петоветке извршило је припрему за подизање дома. Створен је „Петров Гаја“. Има стрелиште и стрелаца: 42 члана и 16 нараштајаца. Формирало је разне екипе, довољно упознате са задатком у случају потребе.

N. V.

Соколско друштво Вина — Рудник има укупно 172 чл. Располаже готовином у износу од 7.183,52. Има дом који је дар општинске управе у Вини, и кошта 162.325,61 дин., летње вежбаиште, које кошта око 19.555.— динара. У оквиру Соколске Петрове Петоветке друштво је изградило дом. Одржало 1 предавање, 3 говора, 1 позоришну приредбу и 1 забаву. Приредило 1 излет, одржало је 2 академије. Има своју заставу и стрелачки отскок. Постоји и предњачки збор.

Соколско друштво Грделица броји укупно 113 чланова, а у фонду за дом има 26.000 дин. Одржало 3 предавања, 5 говора, 4 концерта, 2 прославе, 7 забаве — села и 4 излета. У погледу СПП. пошумило је извршен део грделичке голети; предузело да подигне велику салу дужине око 20 м., а ширине 10 чии се радови приводе крају, а коштаће око 170.000. Сала ће носити назив: „Културни дом варошице Грделице“, а истом ће се служити и остала друштва у Грделици. САМ.

Гласови штампе

„Приморске новине“, које излазе на Сушаку, објавиле су недавно чланак, у коме кажу, да су „они који су стварали народни споразум, полазили са гледишта, да треба њиме ојачати заједничку народну државу, пошто изван Југославије нема слободе, ни Србима, Хрватима, ни Словенцима“. Лист каже, да је нова државна политика проведена, међутим, само једнострано, тиме што су задовољени поједини индивидуалитети; али тим није учињено и оно друго, што је у битности народног споразума, а то је стварање унутарњег јединства, који је неопходно нужно за ојачање државне заједнице“. Међутим је то данас најбитније.

„Зато треба извршити одмах, што прије, и други дио народног споразума, то јест ојачати — док није прекасно! — у свим народним дијеловима, свијест о заједничкој опасности и о заједничкој нашој судбини, те пружити државној заједници, Југославији, колико највише можемо. Све остало спада данас далеко у други ред у друга времена.“

„Народна одбрана“, у чланку „Потребе данашњице“, пише између осталог:

„Данашњица захтева, пре свега, морално чишћење у нашем друштву. Без тога се наш народ не може оспособити за успешан напредак и евентуалну борбу, која би нам могла бити наметнута. У вези са овим треба нарочито сузбијати разне дефетистичке појаве које, ако се ослабе и укорене у ширим народним народним слојевима, не претстављају ништа друго већ припремање пораза. А дефетиста има и тамо, где би се то најмање могло да очекује.“

Сви ми, без обзира да ли полазимо с гледишта да ли су Срби, Хрвати и Словенци један народ, или три племена, или, штавише, три народа, морамо данас да смо свесни да нам животни интереси налажу, да крвљу стечену заједничку државу очувамо. Ми се, истина, не одричемо идеје јединства нашег народа, али она, опет, не сме да нас спутава и заустави у раду око одбране заједничких државних интереса.“

DOGAĐAJI U SVETU

Pretsednik italijanske vlade, g. Musolini, je održao 23 februara u Rimu velik govor, koji je izazvao razumljivu pažnju u čitavom svetu. G. Musolini je naročito podvukao potpunu jednodušnost Italije i Nemačke i istrajanje u borbi, ma kako se rat razvijao. Demantovao je zatim odlučno sve glasine o nekom separatnom miru i kazao, da je Italija »za mir pravde, koji će omogućiti evropskoj zajednici, da razvije sve svoje sposobnosti«. Izrazio je puno priznanje za hrabrost italijanske vojske u Albaniji i u Africi, i kazao, da će rat biti svršen kad bude svladana Velika Britanija. Rat može da traje još dugo i da iziskuje teških žrtava, ali g. Musolini je izjavio svoju punu veru u pobedu sila osovine.

G. Musolini je pozvao italijanski narod, da »pregazi one malobrojne poltrone i puzavce, koji u svojoj malodušnosti sumnjaju i kolebaju se; a list, »Corriere de la Sera« traži, da se protiv takvih elemenata, koji slušaju londonski Radio i šire njegove laži, preduzmu najoštrije mere.

Voda nemačkog Rajha, g. Hitler, održao je 24 februara u Minhenu veliki govor, koji je bio sa najvećim zanimanjem komentaran u čitavoj svetskoj štampi. G. Hitler je takođe podvukao nerazdružive veze između fašizma i nacional-socializma, pa je zatim izjavio da tek sada može da počne pravi rat Nemačke, na moru, protiv Engleske. Podmornički rat protiv Velike Britanije doneti će u martu i aprilu sasvim drugojačiji položaj, a ove godine doneti će važne i krupne odluke. Dolazi proleće, kada se mogu merti snage i Nemačka će ovog proleća pokazati u punoj meri, šta može.

Turski ministar spoljnih poslova, g. Saradzoglu, dao je izjavu listu »Uluse«, u kojoj je kazao, da u turskoj spoljnoj politici nisu natupile nikakve promene. »Turska je verna svojim savezima, rešena je da živi u dobrim odnosima sa svima silama, ali ni u kom slučaju ne može da ostane ravnodušna prema aktivnostima, koje se razvijaju u njenoj zoni bezbednosti. Ona će se o-ružjem odupreti protiv svakog napada, koji bi bio štetan njenoj nezavisnosti i integritetu.« — Pretstavnik turskog ministarstva spoljnih poslova je izjavio novinarima, da tursko-bugarska deklaracija ide za tim, da očuva mir na Balkanu, ali ona će postati bezvredna čim neka strana sila napadne balkanske zemlje. Turska hoće da ostane verna svima svojim obavezama. List »Jeni Sa-bahe« piše, da je Turska saveznik Velike Britanije, a »Uluse« demantuje, da bi Turska mogla mirno primiti prolazak tuda četa kroz Bugarsku.

Javljaju iz Londona, da su Amerika i Engleska uputili notu japanskoj vladi, prema kojoj će se Japan sukobiti sa interesima Velike Britanije i Amerike, ako bude imao nameru da prodire na jug. Položaj na Dalekom istoku smatra se vrlo zategnutim, a

Velika Britanija šalje velike kontigente trupa u Singapur.

Francuska vlada je ponovo rekonstruisana, ali i ovog puta bez učešća g. Laval. Admiral Darlan je potpredsednik vlade, i ujedno ministar spoljnih poslova, unutrašnjih poslova i mornarice.

Prema vestima iz Vašingtona, predsednik Ruzvelt je uputio Pretstavničkom domu pismo, kojim traži da se odmah izglasa još tri milijarde dolara, za potrebe narodne odbrane.

U Libiji i dalje vlada zatišje na frontovima. Agencija »Reuter« javlja, da su južnoafričke trupe u italijanskoj Somaliji prešle na drugu obalu reke Džube, i zauzele varoši Margerita, Dželib i Bravu, koja se nalazi na 180 km od glavne talijanske luke, u Somaliji, Mogadiska. »Reuter« javlja, da engleske trupe napreduju i u Abisiniji te da su zauzele Mo-jalu. U Eritreji su se Italijani povukli sa položaja Kub Kuba.

Agencija »Reuter« javlja u poslednji čas da su britanske trupe zauzele i Mogadisko, u Somaliji.

Agencija Reuter javlja, da su Englezi zauzeli ostrvo Kastolariso, koje pripada italijanskom Dodekanezu, u blizini ostrva Rodosa. Kastalariso je malo ostrvo, sa 20.000 grčkih stanovnika, »pretstavlja hidroavionsku bazu.

Engleski ministar spoljnih poslova g. Eden, i načelnik glavnog generalštaba, general Deal, posetili su Egipat i stigli u Ankaru, gde će se sastati sa predstavnicima turske vlade i turskog generalštaba. Italijanski listovi misle, da dolazak g. Edena u Afriku pretstavlja nove akcije sa strane Engleske, ali italijanska vlada izjavljuje, da će se položaj u severnoj Africi izmeniti u korist Italije.

Nemačka komanda javlja, da su nemačke podmornice potopile poslednjih dana 250.000 tona britanskih brodova. Britanski admiralitet saopštava, da u Londonu nije ništa poznato o nekim naročitim gubitcima brodova. Nemci javljaju, da su napali jedan britanski konvoj u Sredozemnom moru i potopili dva broda. Englezi javljaju da su engleske podmornice u Sredozemnom moru potopile 6 italijanskih brodova. Britanski ministar vazduhoplovstva, Sinkler, je izjavio, da engleska avijacija već sprovodi ofanzivni rat sa druge strane kanala. — Obzirom na govor g. Hitlera, kojim je navestio oštar podmornički rat protiv Engleske, »Junajted Presse« javlja iz Londona, da Englezi očekuju teške napadaje, ali da su razvili nove metode za uništavanje i gonjenje podmornica i da će preći na efikasnije ofanzivne akcije.

Nemačka komanda javlja, da su nove nemačke podmornice, sa dobro izvežbanom posadom, stupile u dejstvo poslednjih dana, te da su se u libijskoj pustinji prvi put sukobile nemačke mo-

torizovane jedinice sa egleskim trupama, sa punim uspehom.

DNB javlja iz Bratislave, da su tamo osuđeni, bivši čehoslovački poslanik u Parizu, Dr. Osuski, bivši predsednik vlade, Dr. Milan Hodža, bivši šef slovačkog presbira, Petar Pridavok, i bivši slovački novinar, Paulini Tot, zbog zločinačke delatnosti i izdaje slovačke države, počinjene u inozemstvu. Optuženi se nalaze u begstvu.

U svim katoličkim crkvama u Nemačkoj je, 20 februara, pročitano pismo nemačkih biskupa o dužnostima nemačkih katolika u današnjem ratu. Listovi podvlače, da je to pismo najbolji dokaz da su katolički biskupi u Nemačkoj potpuno solidarni sa nacional-socialističkom vladom.

IZ UREDNIŠTVA

Svršetak članaka »Najveći nemari Jugoslavije«, koji izlaze u feljtonu, morali smo ostaviti za idući broj, zbog obilja gradiva.

NEMAČKA ŠTAMPA O BELGIJANCIMA

»Hrvatski dnevnik« prenosi članak »Frankfurter Zeitung«, o stanju duhova u okupiranoj Belgiji, u kome se između ostalog kaže:

»Postoji bojazan, da bi mogla propasti mnoga nada, koja je preostala Belgijancima, ako im ne uspije da postanu uvidavniji. Ne radi se tu o nadi u pobjedu onih, na čiju ih je stranu najverovatnije vodstvo, već o nadi u uključivanje Belgije u novi evropski poredak. Istina, pobjedniku je lakše vidjeti da je pitanje vodstva u novoj Evropi već odlučeno. Ipak je teško razumjeti, da još ima mnogo Belgijanaca, koji mogu sumnjati u to. Kad bi se Belgijanci mogli osloboditi svojega neispravnog borbenog duha, oni bi uvidjeli, da je razvoj stvari već odavno postigao ovu tačku: svi narodi evropskog kontinenta povezani su na život i smrt s Njemačkom i njezinim prijateljima«.

»Hrvatski dnevnik« dodaje nakon toga, sa svoje strane, sledeće:

»Nakon ovoga članka bit će mnogima jasnije, zašto zapinju pregovori između Laval i Petaina. Očito je naime, da je Laval priznao Njemačkoj pravo na vodstvo, kako ga razlaže dopisnik »Frankfurter Zeitung«; dok političari iz Vichy nastupaju onako, kako nastupaju oni Belgijanci, čiju politiku »Frankfurter Zeitung« onako ozbiljno osuđuje. Teško je pomiriti ove dvije politike. Neokupirana Francuska promijenila je dođuše režim, na njezino čelo dođuše novi ljudi, ali se duh stanovništva nije bitno promijenio. U okupiranoj Poljskoj vidimo sličnu pojavu kao i u Belgiji, čak u izrazitoj formi. Ni tamo nema onog duhovnog preokreta, koji preporučuje »Frankfurter Zeitung«, a bez kojega je nemoguće uspostaviti suradnju između pobjednika i pobijeđenih«.

Sokolsko društvo Doboja traži jedan bračni par, za kućepazitelja, u društvenom domu. Za uslove obratiti se Sokolskom društvu Doboja, župa Tuzla.

Drugi broj »Sokolske prosvete«

Izišao je iz štampe 2 broj »Sokolske Prosvete«, glasila Saveznog Prosvetnog Odbora, koji je štampan u povećanog opsegu, na 32 strane, sa sledećim sadržajem: Posle prvog broja, uvodnik (M. Stanojević); — O nacionalnoj svesti (Čeda Živanović); — Viteški duh u sokolstvu (D. Brzaković); — K meni sinko... (R. Jovanović); — Realnost u poeziji S. Kranjčevića (I. A. Tabaković); — Sokolska prosveta i sokolska pripravnost (M. Stanojević). — Zatim rubrike: Sokolsko pozorište i sokolska muzika. Pozorište s lutkama. Prosvetna propaganda. Trezvenost i štednja. Sokolska Petrova petoletka. Beleške. Sokolsko selo. Sokolske vesti. Knjige i časopisi. Službena saopštenja. Šta smo radili i šta da radimo.

I ovaj broj je ilustrovan, naročito poučni napisi u rubrikama, a na prvoj strani omota list donosi naslov izrađen slovima Mirosavljevo evanđelja.

Pretplata na »Sokolsku Prosvetu«, koja izlazi mesečno jedanput, osim jula i avgusta, u redakciji posebnog odbora, na čelu sa saveznim prosvetarom, bra-

tom Stanojevićem, iznosi godišnje samo 30 dinara i šalje se na čekovni račun broj 58.105. Narudžbe slati Saveznom Prosvetnom Odboru, Beograd, poštanski pretinac 342.

Шолите претплату за „Соколски гласник“

ЧАСОВНИЧАР И ЈУВЕЛИР М. МИТРОВИЋ

Теразије 22 (до Москве)

има швајцарских часовника за руку и џеп, златног накита, кристала, сребра, пехара и плакета

браћи и сестрама попуст
Цене врло солидне. Стручан рад
Тражите цене за израду
клинаца и значака
(3-31)

У ВЕЛИКОЈ НАЦИОНАЛНОЈ КОЛЕКЦИЈИ

СРПСНИ НАРОД У XIX ВЕКУ

Уредник: Ст. Станојевић

Уреднички одбор: Јован Јовановић, Слободан Јовановић, Никола Стојановић

Изишла је данас 16 свеска

ЈОВ. М. ЈОВАНОВИЋ

ЈУЖНА СРБИЈА

ОД КРАЈА XVIII ВЕКА ДО ОСЛОБОЂЕЊА

- I. Општа разматрања
- II. Национални спорови
- III. Србија и Балкан (1804—1871)
- IV. Акција Србије (1806—1906)
- V. Четничка акција

КЊИГА КОЈА ПРУЖА ПОУЗДАЊУ
НАУЧНО И ИСТОРИСКИ ВЕРОДОСТОЈНУ СЛИКУ
ОСНОВА И НАСТАНКА

РАЗВИТКА И РЕШЕЊА ПИТАЊА ЈУГА

У кој је доследно спроведена
ГЕОГРАФСКА, ЕТНОГРАФСКА И АНТРОПОЛОШКА АНАЛИЗА
свих чинилаца овог важног проблема
ТАКО ДА ЈЕ ПИТАЊЕ ИСЦРПЉЕНО ПОТПУНО И ДО КРАЈА
Књига је лепо опремљена и садржи
ЦЕНА ПОЈЕД. 40.— ДИН. 186 страна У ПЛАТНУ 60.— ДИН.

У ИСТОЈ КОЛЕКЦИЈИ ДОСАД ИЗИШЛО

1. Др. Гргур Јакшић: Борба за слободу Србије (1788—1813)
2. Др. Јакшић—Др. Стрњковић: Србија од 1813 до 1858
3. Др. Чубриловић—Др. Ћоровић: Србија од 1858 до 1903
4. — 6. Јаша М. Продановић: Уставне борбе у Србији
7. Дим. Поповић: Борба за народно уједињење (1908—1914)
8. Јов. М. Јовановић: Борба за нар. уједињење (1914—1916)
9. Ђен. Влад. Белић: Ратови српског народа (1788—1918)
10. Јов. М. Јовановић: Борба за уједињење (1903—1908)
15. Скергић—Хаџић—Стојановић: Босна и Херцеговина под аустро-угарском управом
18. Др. Лујо Баковић: Срби у Далмацији од пада млетачке републике до уједињења
19. Др. В. Поповић: Српско питање
- У ПРИПРЕМИ:
11. Др. Петар Поповић: Политика Црне Горе од краја XVIII до 1851
12. Др. Јован Тошковић: Политика Црне Горе од 1851 до 1918
13. — 14. Хаџић—Скергић—Ћоровић—В. Поповић: Босна и Херцеговина под турском управом.
17. Др. Рад. Грујић: Срби у Војводини и Хрватској
20. Др. В. Чубриловић: Општи поглед на нову српску историју

...аруће слати:

ИЗДАВАЧКОМ ПРЕДУЗЕЋУ

ГЕЦА КОН А. Д. — Београд, Кн. Михаилова 12. Пошт. факс 103

Издaje Savez Sokola Kр Jugoslavije (арх. М. Smiljanić, Alekse Nenadovića 6) — Уређује редакциони одбор (Председник Др. Влад. Белажичић) —

Одговорни уредник: Нико Bartulović, Brankova-улица број 30/IV — Штампарија »Луџа, Mitrović i Lazarević — Београд, Краљице Наталије улица број 100. Тел. 21-722.